

**ROCZNY PROGRAM
DZIAŁALNOŚCI ZODR
w BARZKOWICACH
na rok 2015**

Barzkowice 2014

www.zodr.pl

e-mail: barzkowice@home.pl

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Status prawny, struktura organizacyjna i zatrudnienie	4
2.1 Podstawy prawne	4
2.2 Zadania Ośrodka	4
2.3 Struktura organizacyjna i zatrudnienie	5
2.3.1 Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego	6
2.3.2 Schemat organizacyjny Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach	7
2.4 Miejsca i terminy stałych dyżurów doradców ZODR Barzkowice w gminach oraz w biurach TZD w woj. zachodniopomorskim	10
3. Działalność merytoryczna ZODR w Barzkowicach	16
3.1. Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa (SPD)	16
3.2. Dział Ekonomiki (EK)	18
3.3. Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki (PWA)	20
3.4. Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw (MDW)	23
4. Projekty planowane do realizacji w 2015 roku	24
5. Działalność hotelarska i gastronomiczna	25
6. Działalność wydawnicza i poligraficzna	26
7. Działalność doradcza ZODR w Barzkowicach na 2015 rok	28
8. Charakterystyka Rolnictwa w Województwie Zachodniopomorskim	52

1. Wstęp

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim stanowi jedną z głównych gałęzi gospodarki regionu. Strategiczne dokumenty programujące rozwój województwa wskazują na mocne strony obszarów wiejskich, którymi są między innymi: duża powierzchnia gospodarstw, niski, korzystny odsetek zatrudnionych w rolnictwie, wysoki stopień mechanizacji oraz naturalne walory przyrodnicze.

W regionie zachodniopomorskim dominują gospodarstwa o dużej i stosunkowo zwartej powierzchni upraw. Średnia wielkość gospodarstwa w województwie jest nie tylko najwyższa w Polsce, ale także wyższa od średniej unijnej. Duża powierzchnia gospodarstw stwarza możliwość specjalizacji, koncentracji produkcji, a także wykorzystania efektu skali i wytwarzania wysokich dochodów.

W 2015 r. działania doradcze Ośrodka będą podążały więc za oczekiwaniami wysokospecjalistycznych i profesjonalnych gospodarstw rolnych we wszystkich dziedzinach produkcji roślinnej i zwierzęcej, co uwzględniono w zaplanowanych na 2015 r. zadaniach dla poszczególnych priorytetów aktywności ZODR w Barzkowicach.

Niezapominamy również o małych rodzinnych gospodarstwach, które szczególnie otoczone są kompleksowym wsparciem, udzielanym przez naszych doradców. Wsparcie to dotyczy nie tylko rozwoju rolnictwa ale także reorientacji zawodowej tych rolników i członków ich rodzin, jak również rozwoju przedsiębiorczości w celu podążania za potrzebami zagospodarowania siły roboczej i innych zasobów, które nie będą już wykorzystywane w rolnictwie.

Od 2014 r. nowym wyzwaniem dla Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach zgodnie z Programem Rozwoju Obszarów na lata 2014-2020 jest uświadomienie rolnikom obowiązku stosowania zasad integrowanej ochrony roślin. Integrowana ochrona roślin wykorzystuje w pełni wiedzę o organizmach szkodliwych dla roślin, w celu określenia optymalnych terminów dla podejmowania działań zwalczających te organizmy. Wykorzystuje też naturalne występowanie organizmów pożytecznych, w tym drapieżców i pasożytów organizmów szkodliwych dla roślin oraz posługuje się ich introdukcją. Takie podejście do uprawy roślin dla wielu rolników ma charakter rewolucyjny, gdyż zmienia ich sposób myślenia o produkcji rolnej.

Zaplanowane przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach kontynuacyjne zadania z 2014 r. mają na celu przybliżenie zachodniopomorskiego rolnictwa i wsi do pożądanego wizji gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich, zarówno na płaszczyźnie środowiskowej, ekonomicznej, jak i społecznej, określonej w założeniach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej oraz dokumentach strategicznych programujących rozwój województwa w ramach podejmowanych działań modernizacyjnych przez właścicieli gospodarstw rolnych i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

W 2015 r. istotne dla Ośrodka pozostają nadal usługi ekonomiczne, w ramach których kontynuowane będzie prowadzenie rachunkowości rolnej w ramach systemu Polski FADN, jak również wykonywanie analiz ekonomicznych, planów przedsięwzięć, gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej oraz pomoc rolnikom w rozliczaniu podatku VAT.

Podobnie jak w latach poprzednich, tworzenie Roczno Programu Działalności ZODR w Barzkowicach na 2015 r. miało charakter oddolny. Priorytetowe zadania konsultowane były z kierownikami działów merytorycznych. Następnie Terenowe Zespoły Doradców zaplanowały zadania na 2015 rok uwzględniając je dla każdego z doradców. Podczas tworzenia powyższego Programu było wiele niewiadomych co do kształtu Wspólnej Polityki Rolnej po 2014 r., dlatego w tej części Program jest elastyczny i może być aktualizowany w trakcie jego realizacji.

2. Status prawny, struktura organizacyjna i zatrudnienie

2.1. Podstawy prawne

Zgodnie z art. 2 ust. 1-2a. Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.2013.474 j.t.) Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach jest są samorządową wojewódzką osobą prawną.

Od dnia 12 marca 2013 roku Ośrodek działa według struktury organizacyjnej określonej w Regulaminie Organizacyjnym Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach wprowadzonym przez Dyrektora Ośrodka Zarządzeniem Nr 4/2013 z dnia 14.03.2013 r. i zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr 311/13 z dnia 5 marca 2013 roku.

2.2. Zadania Ośrodka

Podstawowym zadaniem Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom w celu zwiększania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich. Zadania te są realizowane zgodnie z art. 4 ust. 2-5 i art. 5 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 474) poprzez:

- doradztwo indywidualne i grupowe,
- organizowanie szkoleń, kursów i konferencji itp.
- opracowywanie planów przedsięwzięć inwestycyjnych,
- organizowanie wystaw, pokazów i konkursów,
- prowadzenie działalności informacyjno-wydawniczej.

Celem tych działań jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz jakości produktów rolnych,
- wdrażanie i upowszechnianie najnowszych rozwiązań technologicznych oraz organizacyjnych,
- wdrażanie dobrych praktyk rolniczych,
- rozwijanie przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- aktywizowanie mieszkańców wsi i zachęcanie producentów rolnych do integrowania się w grupy producenckie, stowarzyszenia, grupy lokalne itp.,
- podnoszenie świadomości ekologicznej,
- działanie na rzecz odnowy wsi i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Działania doradcze ukierunkowane są na:

- wdrażanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej i programów rolnośrodowiskowych,
- pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych,
- modernizację gospodarstw rolnych poprzez wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych,
- prowadzenie rachunkowości rolnej i Polskiego FADN,
- wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości na wsi,

- ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- ochronę naturalnego środowiska i krajobrazu przyrodniczego,
- kształtowanie proekologicznych postaw i zachowań mieszkańców wsi,
- upowszechnianie wiedzy o ekologicznych systemach produkcji żywności i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- integrowanie się rolników w grupy producenckie,
- promocję nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych,
- upowszechnienie wiedzy o odnawialnych źródłach energii.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie:

a) prowadzenia:

- szkoleń specjalistycznych branżowych zleconych przez inne podmioty,
- szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy,
- szkoleń dla osób zajmujących się obrotem i konfekcjonowaniem środków ochrony roślin,
- szkoleń z zakresu integrowanej produkcji i ochrony roślin,
- szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym,
- szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego,
- kursów z zakresu obsługi kombajnów zbożowych
- szkoleń z zakresu agroturystyki,
- działalności wydawniczej i poligraficznej,
- szkoleń dla kierowców i konwojentów zatrudnionych przy transporcie zwierząt,
- szkoleń dla myśliwych,
- szkoleń z zakresu obsługi maszyn i sprzętu rolniczego.

b) sporządzania opracowań technologicznych dla gospodarstw dotyczących:

- oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych,
- analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
- planów rolnośrodowiskowych,
- planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych,
- planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych,
- oceny użyteczności maszyn rolniczych,
- planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcje metodami ekologicznymi,
- wniosków lub innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych.

2.3. Struktura organizacyjna i zatrudnienie

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach jest wojewódzką osobą prawną, działającą na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2013 r. poz. 474, j.t.);
- 2) Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawanie innych świadczeń związanych z pracą pracowników jednostek doradztwa rolniczego (Dz.U. Nr 6, poz. 49 z późn. zm.);
- 3) Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji osób ubiegających się o stanowisko dyrektora jednostki doradztwa rolniczego (Dz.U. Nr 192, poz. 1488);

4) Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie ramowego statutu wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (Dz.U. Nr 211, poz. 1634 z późn. zm.);

5) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej oraz sporządzania planu finansowego jednostek doradztwa rolniczego (Dz.U. Nr 223, poz. 1780 z późn. zm.).

Struktura organizacyjna ZODR w Barzkowicach wynika ze Statutu nadanego w dniu 05 marca 2013 r. przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr 311/13 w sprawie nadania Statutu Zachodniopomorskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz Regulaminu organizacyjnego Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach zatwierdzonym uchwałą nr 354/13 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 12.03.2013 r. wprowadzonym zarządzeniem Nr 4/2013 Dyrektora ZODR w Barzkowicach z dnia 14.03.2013 r.

2.3.1. Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Zgodnie z Ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. Nr 251 z 2004 r., poz. 2507 z późn. zm.) Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr 1250/13 z dnia 31 lipca 2013 r. powołał skład Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego.

Skład Rady:

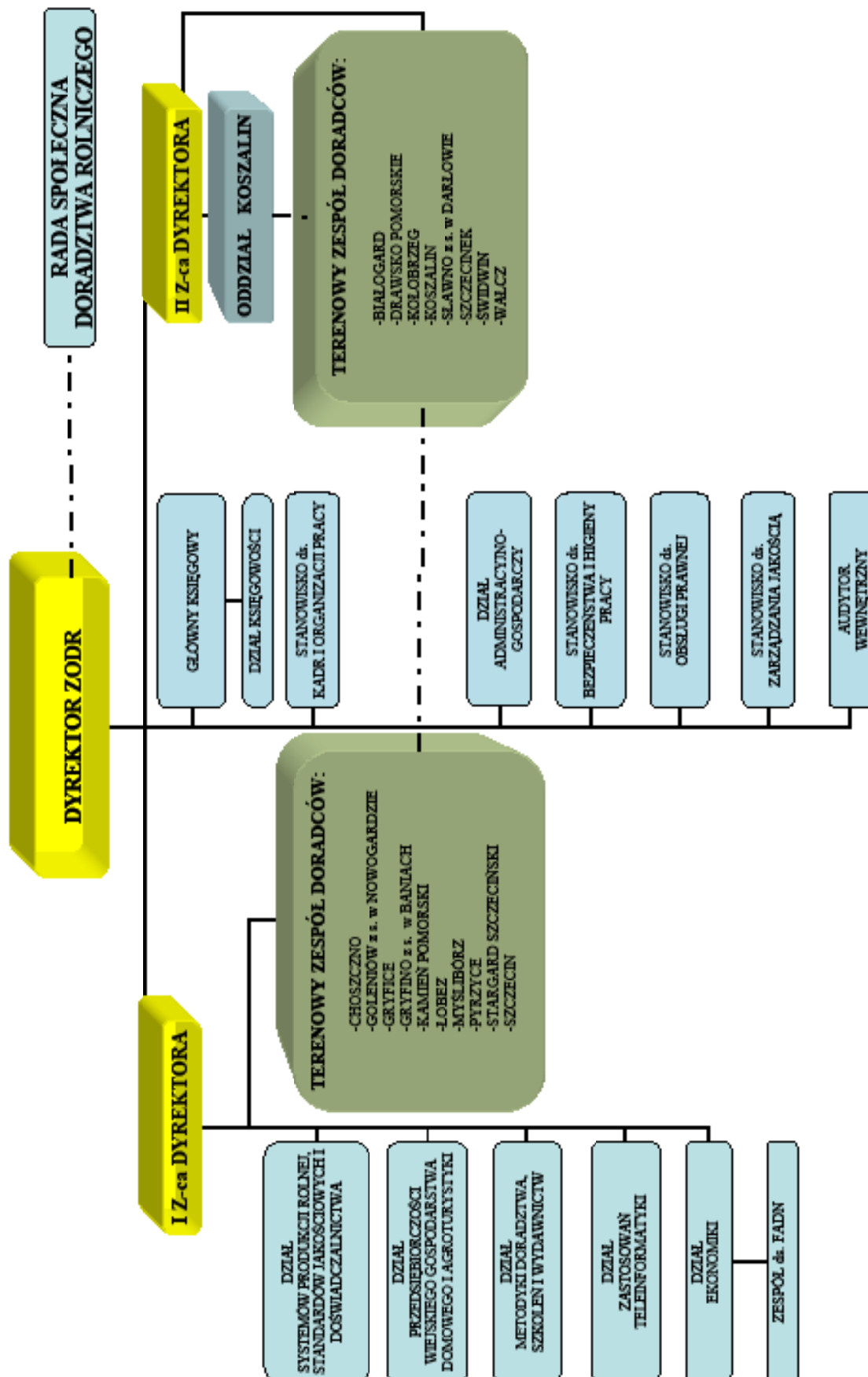
- 1) Witold Ruciński - przedstawiciel Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego
- 2) Dominik Gronet - przedstawiciel zarządu Województwa Zachodniopomorskiego
- 3) Arletta Ewa Słonina - przedstawiciel Związku Zawodowego ZZR „Ojczyzna”
- 4) Marcin Gregorczyk - przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowego Młodych Rolników
- 5) Jarosław Bednarek - przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Samoobrona”
- 6) Andrzej Caban - przedstawiciel Wojewódzkiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
- 7) Stanisław Baliński - przedstawiciel Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej
- 8) Julian Sierpiński - przedstawiciel Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej
- 9) Teodor Kitczak - przedstawiciel Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego
- 10) Lila Pławińska - przedstawiciel Zespołu Szkół Centrum Edukacji Ogrodniczej
- 11) Leszek Styszko – przedstawiciel Politechniki Koszalińskiej

Rada jest organem opiniodawczo-doradczym dyrektora Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Działa na podstawie regulaminu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego zatwierdzonego przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr 1724/13 z dnia 22 października 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.

Do podstawowych zadań Rady należy:

- opiniowanie rocznego programu działalności jednostki doradztwa rolniczego i projektu rocznego planu finansowego oraz sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności jednostki doradztwa rolniczego i rocznego planu finansowego,
- zgłaszanie wniosków w sprawach dotyczących funkcjonowania jednostki doradztwa rolniczego.

2.3.2. Schemat organizacyjny Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

Siedziba ZODR znajduje się w miejscowości Barzkowice, pow. Stargardzki

W strukturze organizacyjnej wyodrębniono:

- jeden Oddział Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Koszalinie;
- siedem działów, w tym cztery działy merytoryczne:
 - Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa;
 - Ekonomiki;
 - Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki;
 - Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw;
- cztery samodzielne stanowiska;
- osiemnaście Terenowych Zespołów Doradców. Piętnaście siedzib znajduje się w miastach powiatowych, natomiast TZD Goleniów ma siedzibę w Nowogardzie, TZD Gryfino w Baniach oraz TZD Sławno w Darłowie.

Planowane zatrudnienie w ZODR w Barzkowicach (na dzień 31.12.2014 r.):

- 1) Dyrektor i zastępcy dyrektora – 3
- 2) Główny księgowy i zastępca głównego księgowego – 2
- 3) Kierownicy działów – 6
- 4) Pracownicy merytoryczni (specjaliści, doradcy i kierownicy TZD) – 143
- 5) Personel administracyjny, ekonomiczny, techniczny – 23
- 6) Pracownicy gospodarczy i obsługi – 13

Razem 190

W ZODR w Barzkowicach ponad 90% pracowników merytorycznych posiada wykształcenie wyższe. Pozostali specjaliści/doradcy ze średnim wykształceniem posiadają dwudziestoletnie lub dłuższe doświadczenie zawodowe w doradztwie rolniczym.

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

73-134 Barzkowice, tel. (91) 561 37 00 do 02, fax (91) 561 37 91,
e-mail: barzkowice@home.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie 75-216 Koszalin, ul. Przemysłowa 8, tel. (94) 341 87 30, fax (94) 342 79 24
e-mail: zodr.koszalin@poczta.internetdsl.pl

TERENOWE ZESPOŁY DORADCÓW

TZD w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard,
tel. (94) 312 04 10, fax (94) 311 26 88, kom. 513 161 525, e-mail: bialogard.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Choszcznie, ul. Jagiełły 17c/6, 73-200 Choszczno,
tel./fax (95) 765 27 93, kom. 513 164 889, e-mail: choszczno.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Drawsku Pomorskim, ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom.,
tel./fax (94) 363 22 64, kom. 513 161 531, e-mail: tzd.drawsko@poczta.internetdsl.pl

TZD w Gryficach, ul. Niekładzka 1, 72-300 Gryfice,
tel./fax (91) 384 71 52, kom. 513 161 417, e-mail: gryfice.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Gryfinie z s. w Baniach, ul. Targowa 19, 74-110 Banie,
tel./fax (91) 416 80 62, kom. 513 161 505, e-mail: gryfino.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD Goleniów z s. w Nowogardzie, ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel./fax (91) 392 71 75, kom. 513 161 437, e-mail: nowogard.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Kamieniu Pomorskim, ul. Spółdzielcza 1, 72-400 Kamień Pom.,
tel./fax (91) 382 34 98, kom. 513 161 413, e-mail: kamien.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Kołobrzegu, ul. 6. Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel./fax (94) 352 40 30, kom. 513 161 526, e-mail: kolobrzeg.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin,
tel. (94) 342 79 29, kom. 513 164 897, e-mail: koszalin.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Łobzie, ul. Północna 10, 73-150 Łobez,
tel./fax (91) 397 09 21, kom. 513 161 440, e-mail: lobez.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Myśliborzu, ul. Spokojna 22, 74-300 Myślibórz,
tel./fax (95) 747 93 51, kom. 513 161 541, e-mail: mysliborz.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce, tel./fax (91) 570 48 75
kom. 513 161 508, e-mail: pyrzyce.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Sławnie z s. w Darłowie, ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo,
tel./fax (94) 314 00 00, kom. 513 164 891, e-mail: slawno.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Stargardzie Szczecińskim, ul. Podleśna 2, 73-110 Stargard Szczec.,
tel./fax (91) 573 46 03, kom. 513 161 509, e-mail: stargard.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Szczecinku, ul. Piłska 3, 78-400 Szczecinek,
tel./fax (94) 374 00 54, kom. 513 161 538, e-mail: szczecinek.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Szczecinie, ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin,
tel./fax (91) 484 51 55, kom. 513 161 507, e-mail: szczecin.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Świdwinie, ul. Kołobrzaska 47, 78-300 Świdwin,
tel. (94) 365 35 57, fax (94) 365 61 97, kom. 513 161 536, e-mail: swidwin.tzd@poczta.internetdsl.pl

TZD w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz,
tel./fax (67) 258 97 30, kom. 513 161 411, e-mail: walcz.tzd@poczta.internetdsl.pl

2.4 Miejsca i terminy stałych dyżurów doradców ZODR Barzkowice w gminach oraz w biurach TZD w woj. zachodniopomorskim

Lp.	Miejsce dyżuru /nr telefonu	Imię i nazwisko doradcy	Dni dyżuru	Godziny
POWIAT BIAŁOGARDZKI				
1.	UMiG, ul. Szczecińska 3, 78-230 Karlino, (94) 3123869	wz. Paulina Kołodziejska (Anna Głuszczyk - urlop rodzicielski)	wtorek	7.00-15.00
2.	UMiG, ul. Bobolicka 17, 78-220 Tychowo, (94) 3115110	Lech Balewski	czwartek	7.30-14.30
3.	TZD (UG), ul. Wileńska 8, 78-200 Białogard, (94) 3120410	Jan Mazurkiewicz Marta Borkowska pozostali doradcy na zmianę	poniedziałek czwartek piątek wtorek, środa	7.00-15.00 7.00-15.00 7.00-15.00 7.00-15.00
POWIAT CHOSZCZEŃSKI				
1.	UG Krzęcin, ul. Tylna 7, 73-231 Krzęcin, (95) 7655228	Jacek Staśkiewicz	wtorek	7.30-15.30
2.	UM Drawno, ul. Kościelna 3, 73-220 Drawno, (95) 7682031	Bartosz Bała	środa	7.30-15.30
3.	UM Recz, ul. Ratuszowa 17, 73-210 Recz, (95) 7654461	Mirosława Przybylska	piątek	7.30-15.30
4.	UM, ul. Rynek Bursztynowy 2, 73-260 Pełczyce, (95) 7685048	Paweł Wolniak	czwartek	7.30-15.30
5.	UG Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik, (95) 7680130	Bartosz Bała (urlop mac. Adriana Czarnik-Pół- torak)	piątek	7.30-14.00
6.	TZD, ul. Jagiełły 17c/6, 73-200 Choszczno, (95) 7652793	Andrzej Bednarz pozostali doradcy na zmianę	pon.-piątek codziennie	7.30-9.00 10.00-15.30
POWIAT DRAWSKI				
1.	UM Czaplonek, ul. Rynek 1, 78-550 Czaplonek, (94) 3726204	Agnieszka Przeorska	czwartek	7.30-15.30
2.	UM Kalisz Pom., ul. Wolności 25, 78-540 Kalisz Pom., (94) 3616263	Wojciech Kucharski	środa	7.30-15.00
3.	UG, 78-506 Ostrowice 6, (94) 3615226	Helena Rzepka	środa	8.00-15.00
4.	UG Wierzchowo, ul. Długa 29, 78-530 Wierzchowo, (94) 3618837	Janina Piasecka	środa	7.30-15.00
5.	UM Złocieniec, ul. Wolności 10, 78-520 Złocieniec, (94) 3672022 w.50	Irena Dutkiewicz	środa	7.30-15.00
6.	TZD, ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom. (94) 3632264	Wojciech Kucharski Miroslaw Skotnicki Janina Piasecka Helena Rzepka	poniedziałek środa, piątek czwartek wtorek	7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT GOLENIOWSKI				
1.	UG Goleniów, Plac Lotników 1, 72-100 Goleniów, (91) 4698242	Marian Mamzer	pon., pt.	7.30-13.00
2.	UG Stepnica, ul. Kościuszki 4, 72-112 Stepnica, (91) 4188521	Aleksandra Szczeblewska	wtorek, czwartek	7.30-13.00

Roczny Program Działalności na 2015 rok

3.	UG Osina, 72-221 Osina, (91) 3910322	Marian Mamzer	wg potrzeb	ustalenia tel.
4.	UG Przybiernów, ul. Cisowa 3, 72-110 Przybiernów, (91) 4186515	Rafał Mucha	środa	7.30-12.00
5.	Biuro, ul. Woj. Polskiego 8, 503-775- 811 72-130 Maszewo, (91) 4187567	Zdzisław Gaszewski	wtorek	9.00-13.00
6.	TZD Goleniów zs. w Nowogardzie, ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard, (91) 3927175	Tadeusz Stasiak	pon.,wt.,śr.,pt. czwartek	7.30-15.30 7.30-10.30
		Aleksandra Szczepilewska	pon., śr.,	7.30-15.30
		Rafał Mucha	pon,wt, czw,	7.30-15.30
		Zdzisław Gaszewski	pon., czw., pt.	7.30-15.30
		Marian Mamzer	wt., śr., czw.	7.30-15.30
POWIAT GRZYFICKI				
1.	UG Karnice, ul. 11. Marca 7, 72-343 Karnice, (91) 3877224	Łukasz Romańczyk	wtorek	9.00-12.00
2.	UG Rewal, ul. Mickiewicza 19, 72-344 Rewal, (91) 3862624	Łukasz Romańczyk	1 i 3 pon.	9.00-12.00
3.	UM Trzebiatów, ul. Rynek 1, 72-320 Trzebiatów, (91) 3861186	Tomasz Antonyk	poniedziałek	10.00-13.00
4.	UG Brojce, ul. Długa 48, 72-304 Brojce, (91) 3861194	Tomasz Antonyk	czwartek	10.00-12.00
5.	UM Płoty, Pl. Konstytucji 3 Maja 1, 72-310 Płoty, (91) 3851415	Marian Dominik	poniedziałek	10.00-13.00
6.	TZD, ul. Niekładzka 1, 72-300 Gryfice, (91) 3847152	Agnieszka Wilk	wt.-pt.	7.30-10.00
		Marian Dominik	poniedziałek wtorek	7.30-15.30
		Łukasz Romańczyk	środa	7.30-15.30
		Tomasz Antonyk	piątek	7.30-15.30
		Ewa Deskiewicz	czwartek	7.30-15.30
POWIAT GRZYFIŃSKI				
1.	UG Widuchowa, ul. Grunwaldzka 8, 74-120 Widuchowa, (91) 4167255	Małgorzata Koza	wtorek	7.30-13.00
2.	UG Stare Czarnowo, ul. Św. Floriana 10, (91) 3124131	Beata Górska	środa	7.30-12.00
3.	UMiG Gryfino, ul. 1 Maja 9, (91) 4162041	Jarosław Kurzydłak	wt, czw.	7.00-12.00
4.	UM Chojna, ul. Jagiellońska 2, 74-500 Chojna, (91) 4022464	Urszula Karwan	wtorek, środa, piątek	7.00-13.30
5.	UM Trzcianko Zdrój, ul. Rynek 15, 74-510 Trzcianko Zdrój, (91) 4148088	Aleksandra Zielińska	piątek	7.30-12.30
6.	UM Cedynia, ul. Plac Wolności 1, 74-520 Cedynia, (91) 4144058	Ludmiła Gibowska	piątek	7.00-12.00
7.	UM Moryń, ul. Plac Wolności 1, 74-503 Moryń, (91) 4667950	Ludmiła Gibowska	środa	7.00-12.00
8.	M-GOK Mieszkowice, ul. Kościuszki, 74-527 Mieszkowice, (brak tel.)	Ryszard Cichocki	wtorek środa	7.00-12.00 7.00-9.00
9.	TZD Gryfino zs. w Baniach ul. Targowa 19, 74-110 Banie (91) 4168062	Kamila Melerowicz	środa, piątek	7.00-15.00

Roczny Program Działalności na 2015 rok

POWIAT KAMIEŃSKI				
1.	GZRKiOR, ul. Niepodległości 35, 72-410 Golczewo, (91) 3860543	Jerzy Talar	środa	7.30-15.30
2.	UM, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin, (91) 3220800	Adrianna Tomczyk	poniedziałek	7.30-15.30
3.	Dziwnów	gmina nierolnicza		
4.	Międzyzdroje	gmina nierolnicza		
5.	UM, ul. Wojska Polskiego 1/5, 72-600 Świnoujście, (91) 3278643	Adrianna Tomczyk	ost. pt. m-ca	7.30-15.30
6.	UG Świerzno	brak siedziby		
7.	TZD, ul. Spółdzielcza 1, 72-400 Kamień Pom., (91) 3823498	Adrianna Tomczyk	wtorek	7.30-15.00
		Ewa Wojciechowska	środa-piątek	7.30-11.00
		doradcy na zmianę	pon., czw.	7.30-15.30
			wt., śr., pt.	7.30-11.00
		Jerzy Talar	śr. i pt.	7.30-11.00
		poniedziałek	7.30-15.30	
		wt., czw., pt.	7.30-11.00	
POWIAT ŁOBESKI				
1.	UM Węgorzyno, ul. Rynek 1, 73-155 Węgorzyno, (91) 3971267	Adrian Papina	wt., czw.	7.30-13.30
2.	UG, 72-314 Radowo Małe 21, (91) 3972222	Dawid Adamski	czwartek	7.30-13.30
3.	UM Resko, ul. Rynek 1, 72-315 Resko, (91) 3951503	Maria Olejnik	poniedziałek środa-piątek	7.30-15.30 7.30-13.30
4.	UM Dobra, ul. Rynek 1, 72-210 Dobra, (91) 3914528	Dawid Adamski	wtorek	7.30-13.30
5.	TZD, ul. Północna 10, 73-150 Łobez, (91) 3970921	Dawid Adamski	pon., śr., pt.	7.30-15.30
		Mariola Duszna	pon.-pt.	7.30-15.30
		Maria Olejnik	wtorek	7.30-15.30
		Adrian Papina	pon., śr., pt.	7.30-15.30
POWIAT KOŁOBZESKI				
1.	UG Rymań, ul. Szkolna 7, 78-125 Rymań, (94) 3583127 SP, 78-124 Górawino 44, (94) 3586066	Michał Czerniawski	3. środa m-ca	8.00-13.00
2.	UG Dygowo, ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo, (94) 3584194	Elżbieta Kuczma	środa	8.00-15.00
3.	UG Ustronie Morskie, ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie, (94)3514187	Magdalena Rumas-Lewandowska	środa	7.30-13.00
4.	UG Siemyśl, ul. Kołobrzeska 14, 78-112 Siemyśl, (94) 3588017	Anna Kubicka	czwartek	8.00-13.00
5.	UM, ul. IV Dywizji Woj. Polskiego 58, 78-120 Gościno (94) 3512503	Olga Nowaczyk	czwartek	8.00-15.00
6.	TZD, ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg, (94) 3524030	Stefania Gruchot	środa	7.30-15.30
		Celina Wiszniewska	środa	7.30-15.30
		pozostali doradcy na zmianę	pon.-wt., czw.- pt.	7.30-15.30
POWIAT KOSZALIŃSKI				
1.	UG Będzino, 76-037 Będzino 19, (94) 3162530	Krystyna Polańczyk	poniedziałek	7.30-13.00
2.	UG, 76-039 Biesiekierz 103, (94) 3180962	Bogumiła Ruszczyńska	poniedziałek	7.30-12.00

Roczny Program Działalności na 2015 rok

3.	UM Bobolice, ul. Ratuszowa 1, 76-020 Bobolice, (94) 3187211	Zbigniew Trojanowski	poniedziałek	7.30-15.30
4.	UG Manowo, 76-015 Manowo 40, (94) 3183220	Barbara Podolak	piątek	9.00-12.00
5.	UM Polanów, ul. Wolności 4, 76-010 Polanów, (94) 3188351	Mariusz Strzelecki	poniedziałek	7.30-12.00
6.	UG Mielno, ul. B. Chrobrego 10, 76-032 Mielno, (94) 3459835	Wiesław Ścigała	piątek	11.00-14.00
7.	UGiM Sianów, ul. Armii Polskiej 30, 76-004 Sianów, (94) 3185281	Józef Straszak	poniedziałek	9.00-14.00
8.	UG Świeszyno, 76-024 Świeszyno 71, (94) 3160120	Barbara Podolak	poniedziałek	9.00-13.00
9.	TZD, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin, (94) 3427929	Irena Dacko pozostali doradcy na zmianę	poniedziałek wt.-pt.	7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT MYŚLIBORSKI				
1.	Dębno, ul. Piłsudskiego 3, 74-400 Dębno, 513/164892	Przemysław Solski Karol Baczuń	poniedziałek czwartek	8.30-14.30 8.30-14.30
2.	UG, ul. Świerczewskiego 24, 74-407 Boleszkowice, (95) 7606124	Przemysław Solski	środa	8.00-15.00
3.	Europejskie Centrum Spotkań, 74-320 Barlinek, ul. Leśna 1 (brak tel.)	Beata Burtniak	piątek	8.00-14.00
4.	Biblioteka Publiczna, ul. Szkolna 5, 74-304 Nowogródek Pom. (95)7471760	Katarzyna Brzozowska	środa	8.00-15.00
5.	TZD, ul. Spokojna 22, 74-300 Myślibórz, (95) 7479351	Zofia Szypowska Krzysztof Szypowski Katarzyna Brzozowska pozostali doradcy na zmianę	poniedziałek środa czwartek wtorek i piątek	7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT POLICKI				
1.	UG, 72-001 Kołbaskowo 106, (brak tel.)	Władysława Grochowalska	poniedziałek	8.00-15.30
2.	UG, ul. Graniczna 26, 72-003 Dobra Szczecińska (brak tel.)	Cecylia Wojnik	poniedziałek	7.30-15.30
3.	UMiG, Plac Zwycięstwa 1, 72-022 Nowe Warpno, (91) 3129660	Sławomira Rogalewska	poniedziałek	8.00-15.30
4.	UM, ul. Bankowa 18, 72-010 Police, (91) 4311897	Sławomira Rogalewska	wtorek	8.00-15.30
5.	TZD, ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin, (91) 4845155	Tomasz Zagórski Dorota Tolko Cecylia Wojnik Sławomira Rogalewska	pon., czwartek pon., wtorek środa piątek	7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT PYRZYCKI				
1.	UG Warnice, 74-201 Warnice 66, (91) 5612890	Ireneusz Gajewski	czwartek	9.00-12.00
2.	UG Przelewice, 74-210 Przelewice 75, (91) 5643392	Waldemar Malanowski	środa	9.00-12.00
3.	UG Kozielice, 74-204 Kozielice 75, (91) 5630377	Zofia Leszczyńska	wtorek	9.00-12.00
4.	UG Bielice, ul. Niepokalanej 34, 74-202 Bielice, (91) 5644235	Jadwiga Ogiejko	środa	9.00-12.00
5.	UM Lipiany, Plac Wolności 1, 74-240 Lipiany, (91) 5641049	Joanna Suwińska	piątek	9.00-12.00

Roczny Program Działalności na 2015 rok

6.	TZD, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce, (91) 5704875	Piotr Gruszczyński pozostali doradcy na zmianę	piątek pon.-czwartek	7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT SŁAWIEŃSKI				
1.	UG, 76-113 Postomino 30, (59) 8108517	Joanna Surgiel	poniedziałek	8.00-13.00
2.	UG, 76-142 Malechowo 22A, (94) 3184213	wz. Rafał Bińczyk (Izabela Podolska-Wnuk – u.wychow.)	poniedziałek	8.00-13.00
3.	UG Sławno, ul. Curie Skłodowskiej 9, 76-100 Sławno, (59) 8100069	Iwona Trybulska-Drab	piątek	8.00-13.00
4.	TZD Sławno zs. w Darłowie, ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo, (94) 3140000	Radosław Głazewski Iwona Trybulska-Drab Rafał Bińczyk Joanna Surgiel Barbara Michalczyk	czwartek środa piątek wtorek poniedziałek	7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT STARGARDZKI				
1.	UM Chociwel, ul. Armii Krajowej 52, 73-120 Chociwel, (91) 5622024	Marek Marszał	piątek	8.00-13.00
2.	UG Kobylanka, ul. Szkolna 12, 73-108 Kobylanka, (91) 5610310	Bogdan Jaroszek	środa	9.00-12.00
3.	UM Suchań, ul. Pomorska 72, 73-132 Suchań, (91) 5624015	Wiesław Grzegorzczak	piątek	7.30-12.00
4.	UG, 73-112 Stara Dąbrowa 20, (91) 5739820	Witold Belka	wtorek	8.00-13.00
5.	UG Dolice, ul. Ogrodowa 16, 73-115 Dolice, (91) 5640183	Anna Bartoń	środa	8.00-12.00
6.	UG Marianowo, ul. Mieszka I 1, 73-121 Marianowo, (91) 5613866	Helena Waszczuk	środa	8.00-12.00
7.	UM Dobrzany, ul. Staszica 1, 73-130 Dobrzany, (91) 5620202	Zbigniew Domaros	piątek	8.00-13.00
8.	UGiM Ińsko, ul. Boh. Warszawy 38, 73-140 Ińsko, (91) 5623025	Bogdan Jaroszek	wtorek	8.00-13.00
9.	TZD, ul. Podleśna 2, 73-110 Stargard, (91) 5734603	Witold Belka Zbigniew Domaros Dorota Klewecka pozostali doradcy na zmianę	poniedziałek wtorek pon.- piątek pon.- piątek	8.00-15.00 7.30 -15.30 7.30 - 15.30 7.30 -15.30
POWIAT SZCZECINECKI				
1.	UM, ul. Niepodległości 6, 78-449 Borne Sulinowo, (94) 3734154	Jan Fedorowicz	środa	8.30-15.30
2.	UM Biały Bór, ul. Żymierskiego 10, 78-425 Biały Bór, (94) 3739032	Agnieszka Sz wajczewska	czwartek	7.30-15.30
3.	UM Barwice, ul. Zwycięzców 22, 78-460 Barwice, (94) 3736309	Kazimierz Płatek	poniedziałek	7.30-15.30
4.	UG Grzmiąca, ul. 1 Maja 7, 78-450 Grzmiąca, (94) 3736810	Krzysztof Oleś	czwartek	7.30-15.30
5.	UG, ul. Piłska 3, 78-400 Szczecinek, (94) 3743294 TZD w Szczecinku (94) 3740054	Barbara Chojnacka Halina Grochala Krzysztof Oleś pozostali doradcy na zmianę	czwartek czwartek poniedziałek pon.- piątek	7.30-14.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30

POWIAT ŚWIDWIŃSKI				
1.	UG Brzeźno, 78-316 Brzeźno 50, (94) 3642753	Magdalena Hycka	piątek	7.30-13.30
2.	GOK Rąbino, 78-331 Rąbino 27, (94) 3643580	Anna Czyżowicz	piątek	7.30-15.00
3.	UG Sławoborze, ul. Kolejowa 8, 78-314 Sławoborze, (94) 3647559	Kamil Obodziński	piątek	7.30-14.00
4.	Centrum Kultury, ul. Woj. Polskiego 54, 78-320 Połczyn Zdrój, (94) 3666100	Helena Lech	czwartek	7.30-14.00
5.	TZD, ul. Kołobrzaska 47, 78-300 Świdwin, (94) 3653557	Mieczysław Kozicki Stanisław Tyszkiewicz	piątek pon.-czwartek	7.30-15.30 7.30-15.30
POWIAT WAŁECKI				
1.	UMiG Tuczno, ul. Wolności 6, 78-640 Tuczno, (67) 2593035	Natalia Białoברzeska	poniedziałek	8.00-14.30
2.	Dom Kultury Człopa, ul. Strzelecka 1, 78-630 Człopa, (67) 2591888	Władysław Bartosik	środa	7.30-15.30
3.	UMiG Mirosławiec, ul. Wolności 37, 78-650 Mirosławiec, (67) 2595042	Agnieszka Różańska-Wasiak	poniedziałek	8.00-15.30
4.	TZD, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz, (67) 2589730	Piotr Hermanowicz Agnieszka Różańska-Wasiak Władysław Bartosik Beata Wieczorek Natalia Białoברzeska	poniedziałek wtorek piątek czwartek środa	7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30 7.30-15.30

3. Działalność merytoryczna ZODR w Barzkowicach

Głównym zadaniem Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach w 2015 roku będzie udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa rolnego oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

Ważnym zadaniem będzie dalsze dostosowanie gospodarstw do wymogów wzajemnej zgodności oraz wspieranie rolników w zakresie ułatwiania transferu wiedzy i innowacji w gospodarstwach oraz poprawy jakości produktów i promowania ich na rynkach lokalnych. Podczas szkoleń, pokazów itp. na bieżąco będziemy przekazywać rolnikom innowacje technologiczne i osiągnięcia naukowe.

Nowy okres programowania wynikający ze zmian Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020 wymagać będzie od doradztwa przekazania rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich niezbędnej wiedzy na temat zmian oraz działań dotyczących wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

Planujemy również kontynuację działalności wystawienniczo-targowej. – Barzkowickie Targi Rolne, które w 2015 r. odbędą się po raz dwudziesty ósmy.

3.1. Dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa (SPD)

Zakres zadań realizowanych przez dział Systemów Produkcji Rolnej Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa (SPD) obejmuje dwa zasadnicze obszary: technologię produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz ochronę środowiska na obszarach wiejskich. Te dwa zakresy tematyczne, z roku na rok, coraz bardziej przenikają się ze względu na prośrodowiskowy charakter Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020. Od 1 stycznia 2015 roku ten trend wzmocni wdrożenie zasady greeningu czyli tzw. „zazielenienia” do praktyki rolniczej. Wcześniej, czyli od 1 stycznia 2014 r., rolnicy zostali zobowiązani do przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin czyli ograniczonego do minimum stosowania środków ochrony roślin tylko w uzasadnionych przypadkach. Ponieważ od przestrzegania w/w zasad będzie zależała kwota płatności bezpośrednich jakie otrzymają rolnicy, dlatego też oczekują oni od doradztwa pełnego wsparcia merytorycznego w w/w zagadnieniach.

Plan pracy działu (SPD) jest więc wypadkową oczekiwań naszych klientów, czyli rolników, jak również zadań wynikających ze zmieniających się aktów prawnych sankcjonujących szereg zagadnień związanych z prowadzeniem produkcji rolnej, sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych itp.

Kalendarz zadań działu otwiera rokrocznie seminarium dla producentów warzyw „Nowe technologie w produkcji warzywniczej”. Seminarium jest elementem przygotowania producentów do nowego sezonu wegetacyjnego pod kątem doboru odmian odpornych na choroby, dających pewny i wysokiej jakości plon w warunkach agroklimatycznych Pomorza Zachodniego a jednocześnie atrakcyjnych dla konsumentów.

Wczesna wiosna to okres intensywnych prac projektowych związanych z aplikacją o środki finansowe na realizację zadań Barzkowickiego Ośrodka Edukacji Ekologicznej (BOEE) skierowanych do dzieci i młodzieży. W tym czasie rozpoczyna się również rejestracja płatnych usług doradczych, głównie wniosków o płatności bezpośrednie i plany rolnośrodowiskowe wykonanych

przez doradców terenowych. Ruszają prace polowe na polach ZODR, poletkach pokazowych i ogrodach: warzywnym i biosurowcowym. Na poletkach pokazowych uprawia się odmiany zbóż ozimych i jarych rekomendowanych do uprawy w naszych warunkach klimatycznych w ramach Porejestrowanego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego. Efekty prezentowane są rolnikom na dorocznych Warsztatach Polowych, które pozwalają na polu, praktycznie ocenić i porównać jakość plantacji poszczególnych odmian w konkretnych warunkach agrometeorologicznych, konkretnym poziomie nawożenia i ochrony. Można ocenić również stopień zachwaszczenia i porażenia chorobami czy szkodnikami. W 2015 roku część wykładowa warsztatów będzie poświęcona integrowanej ochronie roślin oraz „zazielenieniu”.

W temacie produkcji zwierzęcej, tradycyjnie w I kwartale, odbędzie się spotkanie hodowców bydła „Ocena wartości użytkowej i hodowlanej bydła w woj. zachodniopomorskim” organizowane wraz z Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz Szczecińskim Związkiem Hodowców Bydła. Późna wiosna to również czas, gdy dzieci i młodzież szkolna chętnie odwiedzają ZODR i biorą udział w zajęciach plenerowych z wykorzystaniem ścieżki dydaktycznej złożonej z gospodarstwa rolnego utrzymującego bydło mleczne, ogrodu biosurowcowego, parku, oczyszczalni ścieków „Ogrody odnowy” oraz turbiny wiatrowej.

Po sianokosach zapraszamy rolników ekologicznych na wyjazd studyjny do gospodarstw ekologicznych położonych w innych regionach kraju w celu nawiązania nowych kontaktów agrobiznesowych, podzielenia się doświadczeniami w zakresie prowadzenia gospodarstwa metodami ekologicznymi, podpatrzenia nowych, ciekawych rozwiązań. Jest to bardzo cenna pod względem merytorycznym forma pracy doradczej, pozwalająca w znaczący sposób podnieść poziom wiedzy uczestników.

W III kwartale pracownicy działu w dużym stopniu są zaangażowani w organizację Barzkowickich Targów Rolnych Agro Pomerania oraz Pokazu Zwierząt Hodowlanych.

Po targach rozpoczyna się jesienna edycja zajęć przyrodniczo – warsztatowych dla dzieci i młodzieży w ramach BOEE oraz przeprowadzany jest kolejny Konkurs Wiedzy Ekologicznej dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Na polach i ogrodach ZODR kontynuowane są prace polowe: żniwa, wykopki, zasiew poplonów oraz ozimin na poletkach pokazowych.

Natomiast IV kwartał to bardzo intensywny okres szkoleniowy. Na 2015 rok zaplanowana jest bogata oferta dla osób zainteresowanych Odnawialnymi Źródłami Energii (OZE). W ramach projektu Prosument będzie konferencja regionalna i szkolenie finansowane przez Fundację na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa FDPA. Natomiast w ramach finansowania ze strony Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbędzie się szkolenie „Współczesna rola i znaczenie źródeł energii odnawialnej oraz pozyskanie środków finansowych na ten cel” oraz seminarium „OZE – zielone dachy”. W 2015 planuje się po raz pierwszy zorganizować Olimpiadę Wiedzy o Odnawialnych Źródłach Energii we współpracy ze Związkiem Młodzieży Wiejskiej.

Do hodowców zwierząt gospodarskich skierowane będzie szkolenie „Bioasekuracja jako metoda zabezpieczenia stada przed chorobami”. Taką tematykę wymusiły przypadki pomoru afrykańskiego świń, które pojawiły się we wschodniej części naszego kraju. Ponieważ zasięg terytorialny choroby najprawdopodobniej będzie się powiększał, należy przygotować również hodowców zachodniopomorskich do zmierzenia się z tym problemem.

Tradycyjnie już, rok zamknie Forum Rolników Ekologicznych. Forum to doroczne spotkanie rolników ekologicznych, platforma przekazu wiedzy i wymiany doświadczeń. Organizowane wraz ze Stowarzyszeniem Producentów Rolnych Metodami Ekologicznymi Ekoland jest okazją

do podsumowania roku, oceny kondycji rolnictwa i rolników ekologicznych, przeglądu prawodawstwa, które szczególnie determinuje decyzje agrobiznesowe.

W dziale realizuje się również działania ciągłe, głównie jest to prowadzenie produkcji rolnej na użytkach rolnych należących do ZODR, prowadzenie rejestrów usług płatnych oraz prowadzenie obserwacji meteorologicznych.

3.2. Dział Ekonomiki (EK)

Zakres zadań realizowanych przez dział Ekonomiki obejmuje wiele obszarów, tj.: doradztwo ogólnoeconomiczne dotyczące zarządzania gospodarstwem, potrzeb inwestycyjnych, finansowania oraz kierunków rozwoju i opłacalności produkcji rolnej; Gromadzenie informacji nt. cen rynkowych, w tym: comiesięczne notowania cen skupu podstawowych produktów rolnych oraz środków do produkcji i usług na terenie działania ZODR. Baza cen wykorzystywana jest przy wszystkich sprawach związanych z rolnictwem i otoczeniem rolnictwa. Wprowadzone zmiany w 2013 i 2014 roku dotyczą kierunków i uszczegółowienia zbieranych danych pod potrzeby rynku oraz odbiorców masowych i indywidualnych. Dalsze zmiany w 2015 roku mogą dotyczyć produktów towarowych, nietowarowych i ekologicznych na rynku rolnym oraz nowoczesnych środków do produkcji rolnej o charakterze innowacyjnym, przetwarzanie zgromadzonych danych, ujęcie w formie zestawień, analiz i prognoz ekonomicznych oraz ich publikacja (Magazyn Rolniczy + strona internetowa), informacje z giełd i rynków rolnych – prezentacja oraz publikacja zmian cen na rynkach rolnych w Magazynie Rolniczym i na stronie internetowej, zbieranie i przetwarzanie danych dot. cen z targowisk wybranych produktów rolnych dla potrzeb Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, monitorowanie cen ziemi według GUS, uwzględnianych do kredytów preferencyjnych na zakup ziemi, przebieg zmienności cen rolnych za dany rok, relacje cen produktów rolnych i środków do produkcji w latach.

Badanie koniunktury w rolnictwie – polegające na kwartalnym gromadzeniu ankiet z gospodarstw rolnych oraz ich przetwarzanie i publikacja.

Śledzenie sytuacji i upowszechnianie informacji o przedsięwzięciach inwestycyjnych realizowanych z udziałem kredytów preferencyjnych i komercyjnych. Konsultacje specjalistyczne, doradztwo indywidualne oraz pomoc merytoryczna w zakresie ubiegania się o wsparcie finansowe ze środków krajowych i unijnych, w tym również pomoc w opracowywaniu wniosków i planów przedsięwzięć inwestycyjnych.

Upowszechnianie informacji o przedsięwzięciach inwestycyjnych realizowanych z udziałem kredytów preferencyjnych udzielanych po 1 maja 2007 r.,

- aktualizacja materiałów ekonomicznych na stronie internetowej i tablicy informacyjnej ZODR
- informowanie w sprawie zasad i warunków udzielania kredytów inwestycyjnych
- prowadzenie rozliczeń finansowych planów przedsięwzięć inwestycyjnych.

Kontynuacja zadań w ramach wsparcia dla wnioskodawców i beneficjentów z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (do końca finansowania programu - 30 czerwca 2015 r.)

Realizacja zadań w ramach programu PROW 2014-2020 poprzez:

- udział w szkoleniach dla doradców w zakresie warunków dostępu do poszczególnych działań oraz zasad opracowywania wniosków i biznesplanów
- prowadzenie szkoleń dla ewentualnych beneficjentów
- udzielanie indywidualnych konsultacji dotyczących działań PROW
- pomoc w zakresie wypełniania wniosków i ekonomicznych planów operacji.

Główni specjaliści są autorami publikacji i wydawnictw, przygotowują materiały informacyjne, ekonomiczne, analityczne oraz metodyczne, w tym:

- artykuły własne oraz informacje z różnych źródeł do publikacji w miesięczniku wydawanym przez Ośrodek oraz do zamieszczenia na stronie internetowej ZODR
- zbiór kalkulacji kosztów i wyników produkcji rolnej wybranych upraw i zwierząt w formie broszury pod nazwą „Kalkulacje Rolnicze” – wydanie wiosenne I kwartał 2015 r.
- zbiór kalkulacji kosztów i wyników produkcji rolnej wybranych upraw i zwierząt w formie broszury pod nazwą „Kalkulacje Rolnicze” – wydanie jesienne III kwartał 2015 r.
- kalkulacje upraw specjalistycznych – wydanie 2015 r.
- informacja o nowych liniach i zmianach w kredytach preferencyjnych z dofinansowaniem ARiMR – w formie artykułów w Magazynie Rolniczym
- „Procedura postępowania – Szacowanie szkód i uruchomienie kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych dotkniętych klęskami żywiołowymi” – wydanie 2015 r.
- „Kredyty preferencyjne w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych” – zbiór i opis wszystkich kredytów preferencyjnych dla rolnictwa – wydane 2015 r.
- „Podatki i ubezpieczenia w gospodarstwach rolnych” – wydanie 2015 r.
- artykuły dotyczące: prawa rolnego, podatku VAT i planowanego podatku dochodowego w rolnictwie, ubezpieczeń, ekonomicznych skutków klęsk żywiołowych, oceny sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w wyniku zmian cen środków do produkcji oraz cen skupu, wartości produktów nietowarowych (słoma, siano, kiszonka, itp.) i inne.

Opracowywane periodycznie kalkulacje i opłacalność kosztów produkcji roślinnej (zboża, rzepak, strączkowe, warzywa, sady i plantacje wieloletnie, uprawy specjalistyczne), kalkulacje i opłacalność kosztów produkcji zwierzęcej (żywiec wieprzowy, wołowy, drób).

Podjęmowane będą działania: związane z tworzeniem i projektowaniem inwestycji, kosztów opłacalności produkcji dla Grup producentów Rolnych, wspomagające rozwój przechowalnictwa, w tym firm działających w sektorze skupu i obrotu płodów rolnych, informacyjne nt. podatków w rolnictwie, w tym podatek VAT, podatek dochodowy, podatek rolny.

Udzielane jest wsparcie w podejmowaniu działalności rolniczej przez młodych rolników – działania informacyjne i pomoc w opracowywaniu wniosków.

Poza tym pracownicy działu biorą czynny udział w szkoleniach, kursach, konferencjach, seminariach wyjazdowych, warsztatach organizacyjnych.

Nawiązana jest współpraca z innymi urzędami, instytucjami oraz organizacjami społecznymi, m.in.:

- współpraca z ARiMR - w zakresie kredytów preferencyjnych, płatności obszarowych oraz działań inwestycyjnych z PROW 2014-2020,
- Współpraca z Urzędem Marszałkowskim – w zakresie działań PROW 2014-2020, konsultacje dotyczące rozwoju regionalnego województwa zachodniopomorskiego,
- Współpraca z Wojewodą Zachodniopomorskim w zakresie szacowania szkód w rolnictwie i działach specjalnych produkcji rolnej,
- współpraca z bankami kredytującymi – konsultacje dot. kredytów preferencyjnych,
- współpraca z Agencją Rynku Rolnego - w zakresie cen produktów rolnych,
- współpraca z ZUT – w zakresie rachunkowości i ekonomiki rolnictwa,
- współpraca z US Szczecin – w zakresie ogólnoeconomicznym, oraz współpraca z innymi działami merytorycznymi oraz Terenowymi Zespołami Doradców w zakresie realizacji zadań wspólnych.

Pracownicy działu wykazują się dużym zaangażowaniem przy organizacji i przygotowywaniu Targów Rolnych Agropomerania 2015.

3.3. Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki (PWA)

W 2015 r. Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki realizuje działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Główne zadania realizowane przez dział to:

1. Prowadzenie szkoleń, warsztatów, konkursów, poradnictwa w zakresie:
 - agroturystyki,
 - rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego,
 - promocji produktów regionalnych i tradycyjnych,
 - technik rękodzielniczych dla kobiet wiejskich,
 - poprawy estetyki wsi i zagrody wiejskiej,
 - programu Leader.
2. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.
3. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.
4. Współpraca z lokalnymi i regionalnymi organizacjami wspierania przedsiębiorczości, m.in.: Lokalne Grupy Działania, Lokalne Grupy Rybackie, Koła Gospodyń Wiejskich.
5. Współpraca ze stowarzyszeniami agroturystycznymi Województwa Zachodniopomorskiego.
6. Współpraca z instytucjami: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Zachodniopomorska Izba Rolnicza, Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego w Warszawie, Urzędy Gmin, Starostwa Powiatowe.
7. Współpraca z zagranicznymi instytucjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości.
8. Realizowanie doskonalenia zawodowego kadr doradczych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z rozwojem przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa rolnego i agroturystyki.
9. Przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-promocyjnych dotyczących zasad wspierania rozwoju obszarów wiejskich.

Tematyka realizowanych zadań:

Działalność doradczo-upowszechnieniowa Działu Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki obejmuje szeroki zakres tematyczny:

- szkolenia w zakresie:
 - „Prowadzenie działalności agroturystycznej”- celem szkolenia jest przekazanie wiedzy na temat podniesienia jakości usług w turystyce wiejskiej na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz promowanie dobrych praktyk wśród usługodawców wiejskich. Szkolenie skierowane jest do właścicieli gospodarstw agroturystycznych funkcjonujących na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz do osób zainteresowanych rozpoczęciem takiej działalności.
 - „Produkty tradycyjne i regionalne - uregulowania formalno-prawne; sprzedaż w gospodarstwie”. W ramach szkolenia przedstawiona i omówiona będzie tematyka dotycząca uregulowań formalno-prawnych produkcji żywności, wystawiania rachunków, naliczanie podatku, wymagania sanitarne. Jednocześnie poruszana zostanie kwestia Kategoryzacji Wiejskiej Bazy Noclegowej.
 - „Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych”- uczestnikom przedstawione zostaną cele i założenia prowadzenia gospodarstw edukacyjnych. Zasady przynależności

do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Omówione będą również najważniejsze zasady przygotowania programów edukacyjnych dla różnych grup wiekowych.

- PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu. Podczas szkolenia omówione zostaną cele i priorytety Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

- „Marketing w agroturystyce”- przewodnim tematem szkolenia będzie upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku oraz rozwój przedsiębiorczości i dodatkowych źródeł dochodu.

- szkolenie realizowane w celu doskonalenia zawodowego kadry doradczej:

- „Produkt tradycyjny i regionalny”- w szkolenie skierowane jest do kadry doradczej. Uczestnicy w/w szkoleniu uzyskają aktualne informacje nt. Produktu tradycyjnego i regionalnego (definicje, przykłady, oznaczenia), listy produktów tradycyjnych, uregulowań prawnych, zasad wypełniania wniosku. Omówione i scharakteryzowane zostaną produkty wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych.

- PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu. Szkolenie realizowane jest w ramach doskonalenia kadry doradczej. Podczas szkolenia omówione zostaną cele i priorytety Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

- „Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych”- uczestnikom przedstawione zostaną cele i założenia powstania gospodarstw edukacyjnych, zasady przynależności do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Omówione będą również najważniejsze zasady przygotowania programów edukacyjnych dla różnych grup wiekowych.

- warsztaty: Tradycje bożonarodzeniowe, zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi”, Tradycje wielkanocne, zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi” skierowane są do mieszkańców obszarów wiejskich i członkiń Kół Gospodyń Wiejskich. Celem warsztatów jest stworzenie podstaw do rozwijania własnej twórczości, propagowanie rękodzieła ludowego i inicjowanie aktywności w zakresie podejmowania wspólnych działań. Warsztaty rękodzielnicze to zdobywanie i rozwijanie nowych umiejętności z zakresu działań rękodzielniczych.

- wystawy nawiązujące do działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz promujące twórców ludowych - podczas wystaw prezentowane są prace: haftowane obrazy, prace szydełkowe (serwety, bieżniki) ceramikę ręcznie malowaną, malowane obrazy, kompozycje z bibuły, papieru, ozdoby z filcu, decoupage, origami, wiklinę oraz wiklinę papierową i wiele innych:

- „Niemiecko-Polska Wystawa Rękodzielnictwa Okolicznościowego Kobiet” w Prenzlau: w Domu Mieszkańca w Prenzlau. Wystawa ma na celu wspieranie i pielęgnowanie relacji polsko-niemieckich prezentację dziedzictwa kulturowego. Ekspozycja prezentuje prace związane z życiem codziennym polskich i niemieckich kobiet.

- „Twórczość ludowa i wystawa malarstwa województwa zachodniopomorskiego” , „Międzynarodowa Wystawa Rękodzielnictwa” już po raz dziesiąty odbędzie się podczas trwania Targów Rolnych „Agro Pomerania”. Wezmą w niej udział rękodzielnicy z województwa zachodniopomorskiego oraz Kraju Związkowego Brandenburgia z Niemiec. W trakcie trzech dni jej trwania prezentowane będzie rękodzieło i rzemiosło artystyczne.

- pokaz: „Festiwal Tradycyjnych Potraw Wigilijnych” jak co roku w Barzkowicach odbywa się spotkanie wigilijne, w którym udział biorą przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich oraz producenci produktów regionalnych i tradycyjnych z województwa zachodniopomorskiego. W trakcie spotkania uczestnicy wspólnie kolędują przy świątecznym stole, dzielą się opłatkiem oraz wzajemnie wymieniają tradycje wigilijne i bożonarodzeniowe wyniesione ze swoich rodzinnych domów. Spotkanie wigilijne od zawsze jest doskonałą okazją do propagowania dziedzictwa

kulturowego związanego z tematyką Świąt Bożego Narodzenia odgrywające ważną funkcję w kształtowaniu tradycji bożonarodzeniowych w polskich domach.

- współdziałanie w licznych konkursach, w tym m.in.:
 - „Nasze Kulinarne Dziedzictwo-Smaki Regionów” – konkurs ma na celu propagowanie i kultywowanie tradycyjnej regionalnej kuchni. Finał Konkursu odbywa się w Poznaniu w czasie trwania Targów Polagra-Food.
 - Konkurs wojewódzki pn. Agro-Eko-Turystyczne „Zielone Lato” 2015 – konkurs skierowany jest do właścicieli gospodarstw rolnych prowadzący usługi agroturystyczne i właścicieli ośrodków /np. pensjonat, zajazd/, których gospodarstwa położone są na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego. Celem w/w konkursu jest rozwój i promocja agroturystyki oraz turystyki wiejskiej, tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywne poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu przez mieszkańców wsi w ramach turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki,
 - Ogólnopolski konkurs „Sposób na sukces” – celem konkursu jest promocja rozwoju przedsiębiorczości w tym pozarolniczych przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy na obszarach wiejskich i miastach do 20 tys. mieszkańców, aktywizacja gospodarcza mieszkańców wsi, upowszechnianie informacji o wyróżnionych przedsięwzięciach gospodarczych, upowszechnianie wiedzy o sposobach pozyskiwania środków na dofinansowanie przedsięwzięć gospodarczych, promocja przedsięwzięć realizowanych w ramach inicjatywy Leader, promocja przedsięwzięć wykorzystujących w prowadzonej działalności odnawialne źródła energii. Konkurs realizowany jest przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie we współpracy z instytucjami i organizacjami; przedstawicielami mediów TVP Program 1 oraz redakcjami pism i portali internetowych zajmującymi się tematyką rozwoju obszarów wiejskich.
- współpraca z instytucjami krajów związkowych Stowarzyszenie IG Frauen&Familie Prenzlau e.V. z Kraju Związkowego Brandenburgia. Współpraca polega na wymianie informacji o przedsiębiorczości w Polsce i Niemczech. W ramach współpracy organizowana jest również Międzynarodowa Wystawa Rękodzielnictwa, oraz Spotkanie Noworoczne w Prenzlau.

Ponadto dział realizuje zadania ciągłe:

- doradztwo poprzez konsultacje udzielane rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich nt. poszczególnych działań PROW 2014-2020,
- doradztwo w zakresie pozarolniczej działalności, doradztwo na temat przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- doradztwo w zakresie możliwości dofinansowania infrastruktury związanej z turystyką wiejską, doradztwo w zakresie kategoryzacji Wiejskiej Bazy Noclegowej, doradztwo w zakresie form i stawek podatkowych w turystyce wiejskiej, doradztwo w zakresie podjęcia działalności turystycznej w gospodarstwie rolnym,
- doradztwo w zakresie zagród edukacyjnych,
- doradztwo w zakresie wznowienia działalności Kół Gospodyń Wiejskich,
- charakterystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych prowadzona w formie informatora elektronicznego,
- statystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych,
- prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Kół Gospodyń Wiejskich,
- prowadzenie i aktualizacja wykazu dotyczącego Lokalnych Grup Działania, Lokalnych Grup Rybackich,
- prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Stowarzyszeń Agroturystycznych,
- opracowywanie materiałów dydaktycznych (broшуry, informacje),
- opracowywanie materiałów informacyjnych i szkoleniowych oraz artykułów w miesięczniku „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy”,
- opracowywanie i przekazywanie materiałów do zamieszczania na stronie internetowej.

3.4. Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw (MDW)

Głównym zadaniem realizowanym przez dział MDW jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i osób związanych z produkcją rolniczą poprzez organizowanie kursów i szkoleń.

Wprowadzenie do powszechnego użycia chemicznych środków ochrony roślin stworzyło wrażenie łatwego zwalczania organizmów szkodliwych dla roślin i ochrony plonów. Pomimo tego po użyciu pestycydu pozostają osobniki charakteryzujące się podwyższonym poziomem odporności na dany środek. Populacja szkodników wkrótce się odradza, ale jest odporniejsza na użyty środek ochrony roślin. To z kolei zmusza rolnika do stosowania pestycydów o działaniu bardziej radykalnym.

Środki ochrony roślin należą do najbardziej szkodliwych związków, na których działanie są narażeni rolnicy. Ich niewłaściwe stosowanie i przechowywanie stwarza poważne zagrożenie także dla zwierząt i środowiska. W celu uniknięcia, bądź ograniczenia, negatywnych skutków działania, konieczna jest znajomość zasad właściwego postępowania.

Zasadystosowania środków ochrony roślin w produkcji rolniczej reguluje ustawa z dnia 8 marca 2013 roku o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2013 roku, poz. 455). Określa ona warunki, które trzeba spełnić, aby ochrona ta była skuteczna, a jednocześnie bezpieczna dla ludzi, m.in. obowiązek ukończenia szkolenia przez operatora opryskiwacza w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie. Zaświadczenie jest ważne przez 5 lat i upoważnia do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz do zakupu środków ochrony roślin zaliczanych do toksycznych i bardzo toksycznych dla ludzi. Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach z upoważnienia Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Koszalinie prowadzi szkolenia w zakresie środków ochrony roślin. Szkolenia organizowane są zgodnie z zapotrzebowaniem. Program szkolenia podstawowego i uzupełniającego określony jest w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 maja 2013 roku w sprawie szkoleń w zakresie środków ochrony roślin. Prowadzone są również obowiązkowe szkolenia dla dystrybutorów środków ochrony roślin w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin oraz szkolenia dla osób zajmujących się integrowaną produkcją roślin.

Ponadto dział zajmuje się również organizacją szkoleń w zakresie obsługi kombajnów zbożowych oraz innych szkoleń z zakresu obsługi maszyn i sprzętu rolniczego.

W 2015 roku będziemy udzielali pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie nabycia lub uzupełnienia przez nich formalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. Będziemy doradzać w zakresie wyboru odpowiedniej szkoły lub kursu, który pozwoli uzupełnić konieczne wykształcenie m.in. do spełnienia wymogów formalnych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich np. Ułatwienie Startu Młodym Rolnikom. Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach w dalszym ciągu będzie uczestniczył w programie stażowym prowadzonym przez Urzędy Pracy w województwie zachodniopomorskim. Będziemy również koordynować przebieg praktyk studenckich i uczniowskich szkół średnich, nie tylko o profilu rolniczym, które odbywać się będą w ZODR oraz naszych Terenowych Zespołach Doradców. Zasięg obejmuje całe województwo.

W kontekście realizacji doskonalenia zawodowego kadry doradczej dział czuwa nad rzetelnością i prawidłowym doбором uczestników poszczególnych szkoleń, aby zakres tych szkoleń spełniał potrzeby Ośrodka.

4. Projekty planowane do realizacji w 2015 roku

W 2015 roku będą kontynuowane 3 projekty w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.:

- „Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie zachodniopomorskim”;
- „Integrowana produkcja roślin”;
- „Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym – szkolenia dla rolników”.

Projekt polega na organizacji szkoleń które dają rolnikowi 5-letnie uprawnienie do zakupu i stosowania środków ochrony roślin oraz integrowanej produkcji roślin. Zadanie jest finansowane poprzez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA z siedzibą w Warszawie.

„Dożynki”- odbędą się po raz kolejny podczas Targów Rolnych „Agro Pomerania” 2015 ZODR w Barzkowicach. W ramach dożynek organizowany jest konkurs na „Najładniejszy wieniec dożynkowy”, w którym udział biorą sołectwa z całego województwa zachodniopomorskiego. Uroczystość rozpoczyna się Mszą Świętą Dziękczynną. Po Mszy Świętej Dziękczynnej zaprezentowane zostaną tradycyjne tańce i pieśni dożynkowego ceremoniału w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Pyrzyce. Następnie delegacje z całego województwa zaprezentują w uroczystym korowodzie wieńce dożynkowe. Celem konkursu jest kultywowanie, popularyzacja tradycji i twórczości ludowej, prezentacja bogactwa plonów wplecionych w wieniec dożynkowy oraz wyłonienie prac o wysokich walorach etnograficznych i artystycznych.

Realizacja zadań w zakresie prowadzenia rachunkowości w gospodarstwach rolnych dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych zwanego dalej Polski FADN (skrót: PL FADN) w ramach współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowym Instytutem Badawczym (skrót: IERiGŻ – PIB), w tym:

- dobór gospodarstw do prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2015 r.,
- zbieranie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych w 2015 r.,
- wprowadzanie danych rachunkowych zebranych za 2014 r. do programu komputerowego, testowanie oraz przekazanie poprawnych danych do IERiGŻ - PIB,
- prowadzenie Biura Rachunkowego – koordynowanie, nadzorowanie, prowadzenie ewidencji gospodarstw, sporządzanie sprawozdań, itp.,
- uczestniczenie w obowiązkowych warsztatach szkoleniowych organizowanych przez IERiGŻ - PIB oraz przeprowadzenie szkoleń dla doradców w celu przekazania im niezbędnych informacji dotyczących zbierania danych rachunkowych,
- realizowanie innych zadań dot. rachunkowości gospodarstw rolnych w systemie Polski FADN wynikających z Umowy z IERiGŻ - PIB.

5. Działalność hotelarska i gastronomiczna

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach posiada bazę hotelową. Hotel dysponuje 50 miejscami noclegowymi w pokojach 1, 2, 3 i 4 osobowych.

Posiadamy;

- 4 pokoje czteroosobowe,
- 5 pokoje trzyosobowe,
- 7 Pokoje dwuosobowe,
- 5 pokoje jednoosobowe.

Wszystkie pokoje posiadają pełen węzeł sanitarny, w pokojach znajdują się telewizory oraz istnieje możliwość korzystania z WI-FI.

W celu organizacji różnych form szkoleń i spotkań oferujemy przystosowanych 5 sal: konferencyjne na 100 i 60 (sale klimatyzowane), jedna sala na 40 osób i dwie sale na 20 osób. Każda sala została wyposażona w system audiowizualny co umożliwi prowadzenie szkoleń, prezentacji i projekcji. Ponadto posiadamy również salę komputerową na 10 stanowisk dostosowaną do prowadzenia szkoleń.

Organizujemy także przyjęcia okolicznościowe: wesela, komunie, urodziny itp. Sale dostosowujemy do indywidualnych potrzeb klienta.

Zapewniamy dobre warunki wypoczynku oraz gwarantujemy miłą i sprawną obsługę naszych gości. Hotel położony jest z dala od obiektów przemysłowych, w otoczeniu zieleni i bliskim sąsiedztwie lasów. Gwarantuje to zdrowy wypoczynek i pełen relaks.

Doba hotelowa w naszym Hotelu zaczyna się o godzinie 14:00 w dniu przyjazdu i kończy o godzinie 12:00 w dniu wyjazdu.

6. Działalność wydawnicza i poligraficzna

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach prowadzi działalność wydawniczą i poligraficzną.

Poligrafia ZODR, wchodząca w skład Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw (MDW), świadczy szeroki zakres usług. Wydaje i rozpowszechnia publikacje włączone do rocznego planu wydawniczego ZODR, a także wykonuje odpłatnie usługi związane z wydaniem dla odbiorcy z zewnątrz: czasopism, folderów, broszur, książek, ulotek czy wizytówek.

Poligrafia oferuje klientom pełny zakres usług związanych z wykonaniem powierzonych prac poligraficznych, począwszy od skanowania, poprzez profesjonalne przygotowanie graficzne i projekty plastyczne, skład tekstów, na druku i końcowej obróbce, zależnej od rodzaju pracy, kończąc.

Broszury, ulotki, foldery

Doradztwo rolnicze, będące jednym z najważniejszych punktów działalności statutowej ZODR, jest realizowane m.in. poprzez działalność wydawniczą, dzięki której informacje technologiczne, ekonomiczne, prawne itd. mogą dotrzeć do bardzo szerokiego grona odbiorców. Regularnie, każdego roku, zgodnie z planem wydawniczym, pojawiają się nowe pozycje wydawnicze, przygotowane przez pracowników Ośrodka. Są to najczęściej broszury, ulotki i foldery. Ich tematyka obejmuje nie tylko strictly technologiczne zagadnienia, ale od kilku lat – wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców obszarów wiejskich – także tematykę tradycji kulinarnych. Dzięki temu od wielu lat do rąk czytelników trafia bogata i różnorodna oferta.

Najbardziej popularną formą publikacji są broszury. Ich nakłady wahają się – stosownie do potrzeb – najczęściej od 200 do 1000 egz. Nieco większe nakłady mają publikacje realizowane wspólnie z instytucjami zewnętrznymi lub przez nie współfinansowane, np. publikacje drukowane dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego lub też tworzone na potrzeby szkoleń, w związku z realizacją projektów finansowanych, np. przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA.

„Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy”

„Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy” jest czasopismem specjalistycznym, przeznaczonym dla rolników, poruszającym tematykę od doradztwa technologicznego, ekonomicznego, poprzez ekologię i ogrodnictwo, po tematykę regionalną, dotyczącą wsi. Ukazuje się 10 razy w roku, w nakładzie ok. 3000 egz., i jest w większości kolportowany przez terenowych doradców ZODR. Dostępny też jest w prenumeracie. Jest wydawany od czerwca 2005 roku - jako kontynuacja „Aktualności Rolniczych” i „Magazynu Rolniczego AURA”, połączonych w wyniku połączenia ich dotychczasowych wydawców.

Prenumerata jest prowadzona na terenie działania Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego - przez specjalistów Ośrodka - w Terenowych Zespołach Doradców w Białogardzie, Choszcznie, Drawsku Pomorskim, Gryficach, Gryfinie zs. w Baniach, Kamieniu Pomorskim, Kołobrzegu, Koszalinie, Łobzie, Myśliborzu, Goleniowie z/s w Nowogardzie, Pyrzycach, Sławnie zs. w Darłowie, Stargardzie Szczecińskim, Szczecinku, Szczecinie, Świdwinie, Wałczu.

Zadaniem wydawnictwa jest głównie popularyzacja wiedzy z zakresu: technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, ekologii, odnawialnych źródeł energii, ogrodnictwa, prawa, ekonomiki. Stałymi rubrykami miesięcznika są wieści z Agencji, gdzie publikowane są najnowsze informacje

pozyskiwane z ARR, ANR, ARiMR oraz KRUS. Z kolei dział Poradnik Gospodyni dedykowany jest głównie mieszkankom obszarów wiejskich. Publikowane są tu artykuły poświęcone wiejskiemu gospodarstwu domowemu (tematyka przydomowych ogródków, agroturystyka, przepisy kulinarne itp.).

Większość artykułów wychodzi spod pióra pracowników Ośrodka, ale pojawiają się też materiały autorów z zewnątrz.

7. Działalność doradcza ZODR w Barzkowicach na 2015 rok

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Forma realizacji	Liczba zadań planowanych	Termin realizacji (kwartał)	Miejsce realizacji	Odbiorcy	Jednostki współpracujące	Źródło finansowania
1. Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich								
1	PDOIR - upowszechnianie odmian rekomendowanych do uprawy na terenie województwa Zachodniopomorskiego	szkolenie	2	I kw.	Białogard, UG Grzmiaca	rolnicy	SDOO Białogard	ZODR
2	Zazielenienie w ramach WPR	szkolenie	114	I,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR, UG Świdwin, UG Sławoborze, CK Potczyn, LGD Świdwin, UG Brzeżno, UG Rąbino	ZODR
3	Pakiet mleczny - zmiany w organizacji rynku mleka	szkolenie	3	II,IVkw.	Białogard, Będzino, Nowe Warpno	rolnicy, hodowcy bydła		ZODR
4	Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności	szkolenie	25	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
5	BHP w gospodarstwie rolnym	szkolenie	33	I,III,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	KRUS, PIP, UG Sławoborze, UG Rąbino, UG Brzeżno	ZODR
6	Dobór odmian zbóż i rzepaku	szkolenie	12	I,III,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
7	Technologia uprawy zbóż i rzepaku	szkolenie	15	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR, Syngenta Polska
8	Nawożenie i ochrona zbóż i rzepaku	szkolenie	16	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

9	Uprawa i ochrona kukurydzy w zależności od przeznaczenia plonu	szkolenie	1	III kw.	Storkowo, gmina Grzmiąca	rolnicy	BAYER, PIONEER	ZODR
10	Dobór odmian roślin okopowych w zależności od przeznaczenia plonu	szkolenie	1	I kw.	UM Barwice	rolnicy	PMHZ Strzekęcin	ZODR
11	Technologia uprawy roślin okopowych	szkolenie	3	I-II kw.	Mechowo, Darłowo, Barwice	rolnicy		ZODR
12	Technologia uprawy i ochrona roślin bobowych, strączkowych i mieszanek z trawami	szkolenie	9	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	UG Świdwin	ZODR
13	Pielęgnacja i użytkowanie trwałych użytków zielonych	szkolenie	9	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
14	Pokazy nowoczesnych technologii	szkolenie	11	II-III kw.	Osina, Nowogard, Przybiernów, Barzkowice, Łęczyna, Storkowo, gmina Grzmiąca	rolnicy	BAYER, PIONEER	ZODR
15	Dobór odmian warzyw, technologia uprawy, nawożenie i ochrona	szkolenie	2	II,IV kw.	Dygowo	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
16	Pielęgnacja i ochrona upraw wieloletnich	szkolenie	1	III kw.	Stepnica	rolnicy		ZODR
17	Cięcie drzew owocowych i ozdobnych	szkolenie	8	I-IV kw.	Stepnica, Będzino, Bobolice, Barlinek, Ciszowo, Bełtino, Kowanowo	rolnicy		ZODR
18	Wapnowanie, stosowanie nawozów organicznych, użyźniaczy i poplonów w procesie poprawy jakości gleby	szkolenie	17	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	SCh-R w Koszalinie	ZODR
19	Integrowana ochrona roślin - uprawy rolnicze, sadownicze i warzywnicze	szkolenie	65	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	WIORIN, Starostwo Powiatowe Świdwin	ZODR
20	Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie ekologicznym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	szkolenie	1	II kw.	Nowogard	rolnicy		ZODR
21	Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie rolnym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	szkolenie	7	I-IV kw.	Nowogard, Gryfino, Banie, Dygowo, Polanów, Bobolice	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	SANEPID	ZODR
22	Sprzedaż bezpośrednia produktów zwierzęcych	szkolenie	2	II,IV kw.	Kamień Pomorski, Postomino	rolnicy		ZODR

23	Ubój i produkcja mięsa na użytek własny	szkolenie	7	I, IV kw.	Stare Czarnowo, Mieszkowice, Trzcińsko Zdrój, Widuchowa, Kamień Pomorski, Postomino, Gwiądowo	rolnicy	PIWet	ZODR
24	Dobór ras bydła mięsnego a wysoka jakość produkcji wołowiny kulinarnej	szkolenie	4	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
25	Żywnienie trzody chlewnej	szkolenie	2	II, IV kw.	Sianów, Sławno	rolnicy		ZODR
26	Dobór ras trzody chlewnej a wysoka jakość wieprzowiny	szkolenie	1	II kw.	Nowogórze Pomorski	rolnicy		ZODR
27	Zasady utrzymania i żywienia krów wysokomlecznych	szkolenie	1	I-IV kw.	TZD Łobez	rolnicy		ZODR
28	Aktualne zagadnienia w ramach IRZ	szkolenie	2	II, IV kw.	Nowogórze Pomorski, Darłowo	rolnicy		ZODR
29	Szkody łowieckie	szkolenie	5	II, IV kw.	Tychowo, Kołobrzeg, Bobolice, Kamień Pomorski, Dębno	rolnicy	ZIR, koła łowieckie	ZODR
30	Nowości w produkcji warzywniczej	szkolenie	2	I, III kw.	Barzkowice, Dobra Szczecińska	ogrodnicy	firmy współpracujące	sponsorzy, ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		
31	Warsztaty Polowe	seminarium	2	II kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy	SDOO, ZUT, firmy ochroniarskie i nawozowe	UMWZ, ZODR
32	Założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2021	szkolenie	87	I, II, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR, UM Polczyn Zdrój, LGD Świdwin, UG Bizeżno	ZODR
33	Współczesna rola i znaczenie źródeł energii odnawialnej oraz pozyskanie środków finansowych na ten cel	szkolenie	2	II, IV kw.	Barzkowice, powiat gryfiński	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich studenci	ZUT	WFOŚiGW

34	Dopłaty do materiału siewnego		szkolenie	68	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARR, Starostwo Powiatowe Świdwin, UG Rąbino, UG Sławoborze, UG Brzeżno	ZODR
35	Zobowiązania rolników wobec Agencji Nasiennej		szkolenie	23	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
36	Gospodarka rolna na obszarze Natura 2000		szkolenie	8	II-III kw.	Stare Czarnowo, Tizcińsko, Widuchowa, Moryń, Cedynia, Chojna, Osówko, Nowe Warpno	rolnicy		ZODR
37	Zasady prowadzenia upraw rolniczych, warzywniczych, sadowniczych i jagodowych w gospodarstwie ekologicznym		szkolenie	8	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
38	Produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym		szkolenie	2	I, IV kw.	Stepnica, Mielno	rolnicy		ZODR
39	Znakowanie i etykietowanie produktów ekologicznych		szkolenie	1	II kw.	Mielno			ZODR
40	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym		szkolenie	24	I-III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	jednostki certyfikujące	ZODR
41	Rolnictwo ekologiczne po 2014 roku		szkolenie	34	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
42	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie		szkolenie	11	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
43	Wykorzystanie odpadów z biogazowni do celów rolniczych		szkolenie	1	I kw.	Złocieniec	rolnicy		
44	Technologia uprawy i wykorzystanie roślin energetycznych		szkolenie	1	IV kw.	Daszewo			ZODR
45	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument		konferencja	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
46	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument		szkolenie	3	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUT, BOŚ	FDPA
47	Forum Rolników Ekologicznych		forum	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy ekologiczni	SPŹME Ekoland	UMWZ
48	Ocena wartości użytkowej i hodowlanej bydła w woj. zachodniopomorskim		seminarium	1	I-II kw.	Barzkowice	hodowcy	ZODR, SzZHB, PFHBIPM	ZODR
49	Odnawialne Źródła Energii - zielone dachy		seminarium	2	II kw.	Koszalin, Karwice	mieszkańcy obszarów wiejskich	x	WFOŚiGW
50	Bioasekuracja jako metoda zabezpieczenia stada przed chorobami		seminarium	1	IV kw.	Koszalin	hodowcy	x	ZODR

51	Podniesienie wiedzy rolników w zakresie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych PL-FADN	szkolenie	2	I, IV kw.	Dębice, Korytowo	rolnicy		ZODR, IERIGŻ
52	Kredyty w rolnictwie	szkolenie	17	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	banki, Starostwo Powiatowe Świdwin, UG Brzeżno	ZODR
53	Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym	szkolenie	18	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	firmy ubezpieczeniowe, PZU	ZODR
54	Prowadzenie działalności agroturystycznej	szkolenie	7	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy	Urząd Skarbowy, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ZODR
55	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	szkolenie	122	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARiMR, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe Świdwin, UM Świdwin, UG	ZODR
56	Produkty tradycyjne i regionalne - uregulowania formalno-prawne; sprzedaż w gospodarstwie	szkolenie	4	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, wytwórcy produktów tradycyjnych i regionalnych	Urząd Marszałkowski	ZODR
57	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	szkolenie	5	I, II, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, stowarzyszenia agroturystyczne	kwaterydawcy, stowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
58	Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin rolniczych (zboża, owoce, mięso i mleko) oraz podstawy sprzedaży bezpośredniej	szkolenie	3	I-III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, leśnicy, domownicy	CDR O/Radom	CDR O/Radom
59	Płatności bezpośrednie i wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności rolnośrodowiskowe	szkolenie	36	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARiMR	ZODR

60	Dożynki gminne, solectkie, powiatowe	stoisko informacyjne	49	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich	urzędy gmin	ZODR
61	XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	wyjazd studyjny	60	III kw.	Barzkowice	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	urzędy gmin	ZODR
62	XV Białogardzkie Dni Pola i Doradztwa Rolniczego	seminarium	1	II kw.	Białogard	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
63	Gospodarowanie na obszarach OSN	szkolenie	4	III-IV kw.	Banie, Stare Czarnowo, Chrapowo	rolnicy, mieszkańcy wsi i miast		Stacja Chemiczno Rolnicza
64	Dokumentacja HACAP w rolnictwie	szkolenie	2	I kw.	TZD Kamień			ZODR
65	Dokumentacja przy produkcji pasz na użytek własny	szkolenie	2	I-II kw.	TZD Kamień			ZODR
66	Pokazy nowoczesnych technologii - Agro Show Bednary	wyjazd studyjny	10	II-III kw.	Bednary	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
67	Dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych	szkolenie	6	I-II kw.	Biesiekierz, Parnowo, gmina Biesiekierz, Mielno, Będzino, Manowo, Świeszyno	rolnicy		ZODR
68	Lubuskie Targi Rolnicze Glisno	wyjazd studyjny	1	II kw.	Glisno	rolnicy		ZODR
69	Alternatywne źródła dochodu	szkolenie	1	IV kw.	Choszczno	mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
70	Nowości odmianowe warzyw gruntowych	pokaz	1	III kw.	SDOO	ogrodnicy		ZODR
71	Twarożek ricotta jako produkt uboczny przy produkcji serów podpuszczkowych	szkolenie	1	II kw.	Skolwin	kobiety		ZODR
72	Wiosenne cięcia krzewów ozdobnych	szkolenie	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
73	Cięcie prześwietlające, korygujące krzewów ozdobnych	pokaz	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
74	Jesienne cięcie prześwietlające krzewów ozdobnych	pokaz	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
75	Zimowe żywienie krów mlecznych	szkolenie	1	IV kw.	Nowe Warpno	hodowcy bydła		ZODR
76	Żywienie rodziny w okresie zimowym	szkolenie	1	IV kw.	gmina Police	mieszkańcy		ZODR
77	Gminny konkurs na palmę wielkanocną	konkurs	1	I kw.	Kołobrzewo	mieszkańcy		ZODR

78	Konkurs wieńców dożynkowych	konkurs	7	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	UG, UM, Starostwo Powiatowe Szczecinek	ZODR, UG
79	Jesienne cięcie roślin ozdobnych i owocowych	szkolenie	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
80	Uprawa ziół, dobór, technologia, przydatność	szkolenie	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
81	Ogród w kwiatkach	szkolenie	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
82	Dopłaty obszarowe - zazielenienie	warsztaty	10	I-II kw.	Rusinowo, Sławoborze, Połczyn, Świdwin, Brzeżno, Rąbino	rolnicy	UG, LGD	ZODR
83	Wypełnianie i prowadzenie dokumentacji do jednostek certyfikujących	warsztaty	2	I-IV kw.	Połczyn		UM Połczyn	ZODR
84	Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	1	I kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
85	Płatności dla rolników kwalifikujących się do wsparcia w ramach systemu dla małych gospodarstw (przekazywanie małych gospodarstw - płatności dla rolników)	szkolenie	1	IV kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
86	Restrukturyzacja "małych gospodarstw" w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	1	IV kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
87	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	warsztaty	5	IV kw.	Połczyn, Świdwin, Lekowo, Brzeżno, Połczyn Zdrój		CK Połczyn, LGD Świdwin, UG Świdwin, UM Połczyn, UG Brzeżno	ZODR
88	Odnawialne źródła Energii	szkolenie	1	II kw.	Sławoborze		UG Sławoborze	ZODR
89	Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym	szkolenie	1	I kw.	Świdwin		FAPA, LGD Świdwin	ZODR
90	Zalesianie gruntów rolnych w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	2	I-II kw.	Rąbino, Sławoborze	rolnicy	UG Rąbino, UG Sławoborze	ZODR

91	Dopłaty obszarowe w 2015 r.	szkolenie	6	I-II kw.	Mirosławiec, Tuczno, Watz, Człopa	rolnicy	ARIMR		
92	Międzynarodowe Targi Poznańskie Polagra 2015	wyjazd studyjny	4	II-III kw.	Poznań	rolnicy		ZODR	
93	Pokazy nowoczesnych technologii - Penkum	wyjazd studyjny	2	II-III kw.	Penkum	rolnicy			
94	Marketing w agroturystyce	szkolenie	1	I-IV kw.	Barzkowice	kwaterodawcy	gospodarstwa agroturystyczne	ZODR	
95	Technologia produkcji ziemniaków jadalnych i przemysłowych	szkolenie	1	II kw.	Strzeżęcín	rolnicy	PMHZ Strzeżęcín sp. z o.o.	PMHZ Strzeżęcín sp. z o.o.	
96	Zasoby genetyczne ziemniaka w Banku genów In Vitro w IHAR-PIB Bonin oraz pokaz kolekcji polowej ok. 150 odmian ziemniaków	szkolenie	1	II kw.	Bonin	rolnicy	IHAR - PIB Bonin	IHAR - PIB Bonin	
97	Zarządzanie na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin rolniczych (zboża, owoce, mięso i mleko) oraz podstawy sprzedaży bezpośredniej	szkolenie	9	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA	FAPA	
2. Działalność informacyjna wspierająca rozwój produkcji rolniczej									
1	PDOIR - upowszechnianie odmian rekomendowanych do uprawy na terenie województwa zachodniopomorskiego	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
2	Zazielenienie w ramach WPR	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
3	Pakiet mleczny - zmiany w organizacji rynku mleka	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
4	Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
5	BHP w gospodarstwie rolnym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
6	Dobór odmian zbóż i rzepaku	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
7	Technologia uprawy zbóż i rzepaku	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
8	Nawożenie i ochrona zbóż i rzepaku	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	
9	Uprawa i ochrona kukurydzy w zależności od przeznaczenia plonu	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR	

10	Dobór odmian roślin okopowych w zależności od przeznaczenia plonu	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
11	Technologia uprawy roślin okopowych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
12	Nawożenie i ochrona roślin okopowych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
13	Technologia uprawy i ochrona roślin bobowych, strączkowych i mieszanek z trawami	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
14	Pielęgnacja i użytkowanie trwałych użytków zielonych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
15	Pokazy nowoczesnych technologii	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
16	Dobór odmian warzyw, technologia uprawy, nawożenie i ochrona	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
17	Pielęgnacja i ochrona upraw wieloletnich	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
18	Cięcie drzew owocowych i ozdobnych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
19	Wapnowanie, stosowanie nawozów organicznych, użyźniaczy i poplonów w procesie poprawy jakości gleby	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
20	Grupy producenckie - tworzenie i funkcjonowanie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
21	Integrowana ochrona roślin - uprawy rolnicze, sadownicze i warzywnicze	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
22	Sprzedaż bepośrednia w gospodarstwie rolnym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
23	Sprzedaż bepośrednia produktów zwierzęcych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
24	Ubój i produkcja mięsa na użytek własny	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
25	Produkcja kiszonek wysokiej jakości z użytków zielonych i gruntów ornych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
26	Dobór ras bydła mięsnego a wysoka jakość produkcji wołowiny kulinarnej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
27	Żywnienie trzody chlewnej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
28	Dobór ras trzody chlewnej a wysoka jakość wieprzowiny	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
29	Zasady utrzymania i żywienia krów wysokomlecznych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

30	Chów drobiu według wymogów Unii Europejskiej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
31	Aktualne zagadnienia w ramach IRZ	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
32	Rolnictwo precyzyjne	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
33	Szkody lowieckie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
34	Podstawowe zagadnienia z zakresu akwakultury	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
35	Konferencja technologiczna	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
36	Nowości w produkcji warzywniczej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
37	Założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2021	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
38	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
39	Dopląty do materiału siewnego	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
40	Zobowiązania rolników wobec Agencji Nasiennej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
41	Gospodarka rolna na obszarze Natura 2000	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
42	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
43	Gospodarka komunalna na obszarach wiejskich	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
44	Zasady prowadzenia upraw rolniczych, warzywniczych, sadowniczych i jagodowych w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
45	Produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
46	Chów drobiu metodami ekologicznymi	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
47	Produkcja jaj w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
48	Znakowanie i etykietowanie produktów ekologicznych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
49	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
50	Rolnictwo ekologiczne po 2014 roku	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

51	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
52	Wykorzystanie odpadów z biogazowni do celów rolniczych	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
53	Ochrona środowiska na obszarach wiejskich	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
54	Technologia uprawy i wykorzystanie roślin energetycznych	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
55	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	wyjazd studyjny	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
56	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
57	Ryszard Karaś – Nowe odmiany zbóż	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
58	Ryszard Karaś, Stanisław Zarzycki – Charakterystyka odmian zbóż na polach demonstracyjnych	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
59	Ryszard Jasiński - "Jakość i dostęp do wody pitnej ważnym elementem zdrowia i ochrony zwierząt"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	UMWZ
60	Marian Marynowski - Prosument jako producent i odbiorca energii elektrycznej.	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
61	Ewa Mikołajczyk - Przyczyny i profilaktyka biegunek u ciałąt	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
62	Sylwia Boczułak - Zadrzewienia śródpolne, aleje	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
63	Małgorzata Olszak - Minimalne warunki utrzymania świń	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
64	Ryszard Jasiński - Zmiany w organizacji rynku mleka - Pakiet Mleczny	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
65	Ryszard Jasiński - "Produkcja pasz i żywienie zwierząt w świetle przepisów o ochronie zwierząt"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	UMWZ
66	Aleksandra Kołodziej - "Nowe rośliny energetyczne"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
67	Odnawialne Źródła Energii - zielone dachy	wyjazd studyjny	1	II kw.	Koszalin	mieszkańcy obszarów wiejskich	x	WFOŚiGW
68	Pokaz Zwierząt Hodowlanych	pokaz	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	Związki Hodowców, ZIR, RZZ	ZODR

69	Wystawa bydła mlecznego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	SZZHB, PFHBiPM	ZODR, SZZHB, PFHBiPM
70	Wystawa bydła mięsnego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	Związek Hodowców Drobnego Inwentarza	ZODR, ZHDI
71	Wystawa ptaków hodowlanych i ozdobnych oraz królików	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	Związek Hodowców Drobnego Inwentarza	ZODR, ZHDI
72	Konkurs młodego hodowcy	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	SZZHB, PFHBiPM	ZODR, SZZHB, PFHBiPM
73	Polowe pokazy pracy maszyn	pokaz	3	II-III kw.	Barzkowice, Stary Klukom	producenci rolni	firmy maszynowe	sponsorzy, ZODR
74	Wykaz podmiotów skupowych	wykaz	1	I-IV kw.	Barzkowice	producenci rolni	x	ZODR
75	Wykaz adresowy zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego	wykaz	1	I-IV kw.	Barzkowice	producenci rolni	x	ZODR
76	Metody doskonalenia postępu genetycznego i ochrony zwierząt - Brandenburgia	wyjazd studyjny	1	III kw.	Koszalin	hodowcy bydła	SZZHB, PFHBiPM	UMWZ
77	Zasady prowadzenie rolnictwa ekologicznego: Propagowanie ekologicznych metod produkcji rolniczej w praktyce. Certyfikacja	wyjazd studyjny	1	II kw.	Barzkowice	rolnicy ekologiczni	x	UMWZ
78	Edukacja Ekologiczna w ramach działania Barzkowickiego Ośrodka Edukacji Ekologicznej	warsztaty	10	I-IV kw.	Barzkowice	dzieci i młodzież, zainteresowane osoby	x	WFOŚiGW
		doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	dzieci i młodzież, zainteresowane osoby	x	WFOŚiGW
		pokaz	4	I-IV kw.	Barzkowice		x	WFOŚiGW
79	XIV Edycja Konkursu Wiedzy Ekologicznej	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	młodzież		UMWZ
80	Prowadzenie wykazu producentów przydomowych oczyszczalni ścieków - aktualizacja w zakresie nowych technologii	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice	x	x	ZODR
81	Rolnictwo ekologiczne w woj. zachodniopomorskim oraz stan produkcji ekologicznej - analiza danych	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice	x	x	ZODR

82	Płatności bezpośrednie i wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności rolnohodowliskowe	rejestr wniosków	1	I-II kw.	x	x	x	ZODR
83	Rejestr pomiarów meteorologicznych	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice			ZODR
84	Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	konkurs	2	I-IV kw.	Koszalin, Szczecin	rolnicy	KRUS	ZODR
85	Najlepszy producent i Hodowca Trzody Chlewnej	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	Miesięcznik Trzoda Chlewna	ZODR
86	Hodowca Roku 2014 Bydła Mlecznego	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	Miesięcznik Bydło	ZODR
87	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	rolnicy	CDR Radom	UMWZ, ARR
88	Mistrz Agroligi	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	CDR Brwinów	CDR Brwinów
89	W ryczącej perspektywie	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	młodzież	sponsorzy	UMWZ
90	kalkulacje rolnicze	broszura	2	I, IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
91	kalkulacje specjalistyczne	broszura	1	IV kw.	Koszalin	doradcy, rolnicy		ZODR
92	Dni Pola - nowe technologie w uprawie zbóż i rzepaku	wyjazd studyjny	1	II kw.	Łęczyna	rolnicy		Syngenta
93	Festyn rodzinny	stoisko informacyjne	1	II kw.	Barnimie	mieszkańcy wsi i miast		
94	VIII Dzień Warzyw gruntowych	stoisko informacyjne	1	III kw.	SDOO Dąbie	ogrodnicy		
95	Dzień Otwarty CEO	stoisko informacyjne	1	II kw.	CEO Zdroje	ogrodnicy		
96	Dzień chryzantemy	stoisko informacyjne	1	IV kw.	CEO Zdroje	mieszkańcy miasta i okolicznych gmin		
97	Leszcz - biesiada rybna, targi	stoisko informacyjne	1	III kw.	Nowe Warpno	mieszkańcy gmin o okolic		
98	Praktyczne wypełnianie wniosków	warsztaty	7	II kw.	Nowe Laski, Świerczyna, Kosobudy, Warmięg, Ostrowice, Czaplunek, Kalisz Pomorski	rolnicy		
99	Olimpiada wiedzy o odnawialnych źródłach energii	olimpiada	1	I kw.	Barzkowice	młodzież	WFOŚiGW	WFOŚiGW
100	Ryszard Jasiński - Pakiet mleczny	ulotka	1	I kw.	Koszalin	produkcenci mleka	ARR	ZODR
101	Izabella Dudzińska-Krawczyk - Agroturystyka zgodna z prawem	broszura	1	I kw.	Koszalin			ZODR
102	Izabella Dudzińska-Krawczyk - Projektowanie ogrodów	broszura	1	II kw.	Koszalin			ZODR
103	Andrzej Czerwiński - Restrukturyzacja i wspieranie rozwoju gospodarstw rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	broszura	1	II kw.	Koszalin			ZODR
104	Andrzej Czerwiński - LEADER 2014-2020. Realizacja operacji w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju	broszura	1	III kw.	Koszalin			ZODR

105	Grażyna Falandysz - Surówki, sałatki - zdrowe i smaczne	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
106	Grażyna Falandysz - Praktyczne porady domowe - wznowienie	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
107	Grażyna Falandysz - Bogactwo natury - ziola	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
108	Beata Janiszewska - Rośliny w naszej przestrzeni	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
109	Grażyna Falandysz - Grill - smakołyki z rusztu	broszura	1	III kw.	Barzkowice			ZODR
110	Marcelina Kucharzka - Produkty lokalne, regionalne, tradycyjne województwa zachodniopomorskiego	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
111	Ewelina Gielmuda, Ewelina Pawłowicz, Izabella Dudzińska-Krawczyk, Marcelina Kucharzka - Wypoczynek na zachodniopomorskiej wsi	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
112	Monika Rybicka - Ciasta, ciasteczka	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
113	Monika Rybicka - Serniki pieczone i na zimno	broszura	1	II kw.	Barzkowice			ZODR
114	Ewelina Gielmuda - Przedsiębiorczość wsi zachodniopomorskiej	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
115	Ewelina Pawłowicz - Pierwsze kroki w prowadzeniu działalności agroturystycznej	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
116	Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy	periodyk	1	I-IV kw.	Barzkowice			ZODR
3. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich								
1	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej, m.in. VAT w rolnictwie, podatek dochodowy, rolno, leśny, od nieruchomości, analiza ekonomiczna gospodarstwa. Rachunek ekonomiczny, rachunkowość gospodarstw	szkolenie	6	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
2	System opodatkowania działalności rolniczej w tym: - podatek dochodowy, podatek VAT, podatek z działań specjalnych produkcji rolnej, zwrot podatku akcyzowego za olej napędowy	szkolenie	4	I, III, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
3	Procedury obowiązujące gospodarstwa rolne w zakresie szacowania strat w wyniku klęsk	szkolenie	5	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZUW	ZODR
4	Szacowanie strat w wyniku klęsk	broszura	1	III kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	ZUW	ZODR, ZUW

5	Staż absolwencki		staż	5	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych	PUP	PUP
6	Organizacja i koordynacja praktyk uczniów szkół średnich i studentów uczelni wyższych		praktyki	10	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych	szkoły średnie, uczelnie wyższe	ZODR
7	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin - szkolenie podstawowe		szkolenie	2	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
8	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin - szkolenie uzupełniające		szkolenie	4	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
9	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie podstawowe		szkolenie	3	I-IV kw.	Stargard, Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
10	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie uzupełniające		szkolenie	23	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	SDOO Białogard, WIORIN, FAPA	FAPA
11	Obsługa kombajnów zbożowych		kurs	2	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy		uczestnicy
12	Integrowana produkcja roślin		szkolenie	3	I kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA, WIORIN, CDR O/Radom	ZODR
13	Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie zachodniopomorskim		szkolenie	51	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA	FAPA, ZODR
4. Pomoc rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych									
1	Wnioski o płatności bezpośrednie		wnioski	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
2	Wnioski o dopłaty do materiału siewnego		wnioski	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
3	Plany rolnościowiskowe		plany	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
4	Plany nawozowe		plany	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR

5	Komisja kłękowa		komisje kłękowe	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
			wnioski kłękowe	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
5. Analiza rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie									
1	Postępy prac polowych		monitoring	1	I-IV kw.	Barzkowice			ZODR
2	Zbieranie danych do "Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej"		informator ekonomiczny	104	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
3	Zestawienie cen skupu podstawowych produktów rolnych oraz cen środków do produkcji i usług rolniczych		zestawienie	12	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	CDR Brwinów	ZODR
4	Udostępnianie informacji z giełd i rynków rolnych		zestawienie	10	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	MRIRW	ZODR
5	Przebieg zmienności cen		analiza	10	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
6	Relacje cen produktów rolnych		analiza	1	IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
6. Doświadczalnictwo odmianowe w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego									
1	Odmiany zbóż zalecane do uprawy w warunkach województwa zachodniopomorskiego		szkolenie	7	I-IV kw.	Widuchowa, Trzcińsko, Łobez, Resko, Węgorzyno, Dobra, Radowo Małe	rolnicy		ZODR
2	Przygotowanie i prowadzenie kolekcji roślin ozdobnych w ogrodzie ZODR w Barzkowicach (konsultacje, prowadzenie obserwacji) - min. 1500 taksonów roślin ozdobnych		kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	firmy nasienne	ZODR
3	Przygotowanie i prowadzenie kolekcji warzyw w ogrodzie ZODR w Barzkowicach (konsultacje, prowadzenie obserwacji)- 0,70 ha min. 200 odmian		kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	firmy nasienne	ZODR
4	Prowadzenie uprawy sadowniczej – 0,30 ha		kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	brak	ZODR
5	Prowadzenie pola wdrożeniowego (ok. 38 ha)		kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	firma nawozowa	ZODR
6	Poletka demonstracyjna – ok. 1,4 ha		kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	firma nawozowa	ZODR
7	Biosurowcowy Ogród Dydaktyczny – około 0,12 ha, ok. 80 gatunków roślin		kolekcja odmian / doradztwo	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	firma nawozowa	ZODR

7. Działalność upowszechniająca metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska									
1	XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	stoisko informacyjne	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiedzający	x		ZODR
2	Zachodniopomorska Wystawa Koni Hodowlanych XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	pokaz	1	III kw.	Barzkowice	rolnicy			ZODR
3	Zawody jeździeckie w skokach przez przeszkody XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	rolnicy			ZODR
4	XIII Jesienny Jarmark Wsi Zachodniopomorskiej "Złota Dynia" 2015	stoisko informacyjne	1	III kw.	Morzyczyn	mieszkańcy województwa			ZODR
8. Działalność na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego									
1	ABC Rolnictwa	warsztaty	10	II kw.	Barzkowice	dzieci	WFOŚiGW		ZODR
2	Tradycje wielkanocne - zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi - warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	36	I kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, koła gospodyń wiejskich	koła gospodyń wiejskich		ZODR
3	Tradycje bożonarodzeniowe - zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi - warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	42	IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, koła gospodyń wiejskich	koła gospodyń wiejskich		ZODR
4	"Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów"	konkurs	2	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	osoby indywidualne, mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy	Urząd Marszałkowski, Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego		UM, ZODR

5	Festiwal tradycyjnych potraw wigilijnych	pokaz	1	IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW	Urząd Marszałkowski, KGW, delegacje sołeckie	Urząd Marszałkowski ZODR
6	Konkurs Agro-Eko-Turystyczny "Zielone Lato"	konkurs	2	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	gospodarstwa agroturystyczne, stowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
7	Organizacja Dożynek Wojewódzkich i konkursu na „Najładniejszy wieniec dożynekowy”	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich	KSOW, KGW, delegacje sołeckie	ZODR, KSOW
8	Produkty tradycyjne i regionalne - uregulowania formalno-prawne; sprzedaż w gospodarstwie	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, koła gospodyń wiejskich, twórcy ludowi		ZODR
9	Twórczość ludowa i wystawa malarstwa województwa zachodniopomorskiego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, twórcy ludowi	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, twórcy ludowi	ZODR
10	Współpraca z instytucjami krajów związkowych Brandenburgia i Meklemburgia Pomorza Przednie w ramach podpisanych porozumień	spotkanie	2	I-III kw.	Prenzlau, Barzkowice	instytucje z otoczenia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich	urzędy gmin, IG Frauen & Familie Prenzlau	ZODR
11	Międzynarodowa Wystawa Rękodzielnictwa	wystawa	1	I kw.	Prenzlau	rękodzielnicy z Polski i Niemiec	IG Frauen Prenzlau, koła gospodyń wiejskich	ZODR, IG Frauen Prenzlau
		wystawa	1	III kw.	Barzkowice	KGW, rekedzielnicy, twórcy ludowi	koła gospodyń wiejskich, IG Frauen Prenzlau	ZODR

12	XV edycja ogólnopolskiego konkursu "Sposób na Sukces"	konkurs	1	I-II kw.	Barzkowice	mikroprzedsiębiorcy, mieszkańcy obszarów wiejskich podejmujący lub rozwijający działalność	CDR Brwinów	ZODR
13	Festyn "Łobeska Baba Wielkanocna"	wystawa	1	I kw.	Łobez	mieszkańcy powiatu łobeskiego i okolic	Starostwo Powiatowe w Łobzie, ZODR	ZODR
14	Festiwal kulinarny	konkurs	4	I-IV kw.	Kozielice, Siemczyn	mieszkańcy wsi		ZODR
15	Piękna wieś - konkurs	konkurs	1	III kw.	Postomino	mieszkańcy gminy	Wójt Gminy Postomino	ZODR
16	Tradycyjne wypieki wielkanocne - mazurki	warsztaty	1	I kw.	Kolbaskowo	KGW		ZODR
17	Zachowanie tradycji wielkanocnych - malowanie pisanek	warsztaty	1	I kw.	Kolbaskowo	KGW		ZODR
18	Stroiki nagrobne	warsztaty	2	IV kw.	Kolbaskowo, Będargowo	KGW		ZODR
19	Decoupage na szkle	warsztaty	1	I kw.	Dobra	KGW		ZODR
20	Decoupage na styropianie	szkolenie	1	IV kw.	Szczecin			ZODR
21	Technika filcowania na sucho	szkolenie	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
22	Dekoracje wielkanocne - jaja wielkanocne wykonane metodą filcowania	pokaz	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
23	Dekoracje bożonarodzeniowe - bombki wykonane metodą decoupage	pokaz	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
24	Metody zdobieniowe decoupage na ceramice	szkolenie	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
25	Decoupage na doniczkach ceramicznych	pokaz	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
26	Metody zdobieniowe decoupage na drewnie	szkolenie	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR

27	Decoupage na skrzynkach drewnianych	pokaz	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
28	Zdobnictwo decoupage na szkle	szkolenie	1	III kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
29	Decoupage na wazonach szklanych	pokaz	1	III kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
30	Piękna posesja - konkurs	konkurs	1	III kw.	Gmina Sławno	mieszkańcy gminy		ZODR
31	Wigilia Wsi Polskiej	konkurs	1	IV kw.	MOSiR	mieszkańcy obszarów wiejskich	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, ZIR
		konkurs	1	IV kw.	MOSiR	mieszkańcy obszarów wiejskich	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, ZIR
32	Warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	2	IV kw.	Zieleniewo	mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
33	Dekoracje na Wszystkich Świętych - stroiki i wieńce na groby	konkurs	1	IV kw.	UM Biały Bór	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku								
1	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
2	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
3	Prowadzenie działalności agroturystycznej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
4	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
5	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

6	Charakterystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, studenci, kwaterodawcy, UG, stowarzyszenia agroturystyczne	Kwaterodawcy, stowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
7	Statystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych	zestawienie	1	I-IV kw.	Oddział Koszalin	MIRiRW, studenci, urzędy gmin	TZD	ZODR
8	Prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Kół Gospodyń Wiejskich	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, studenci	TZD, koła gospodyń wiejskich	ZODR
9	Prowadzenie i aktualizacja wykazu dotyczącego Lokalnych Grup Działania, Lokalnych Grup Rybackich	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich	UMWZ, LGD, LGR	ZODR
10	Prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Stowarzyszeń Agroturystycznych	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, studenci	stowarzyszenia agroturystyczne, kwaterodawcy	ZODR
11	Prowadzenie działalności agroturystycznej	wyjazd studyjny	1	II kw.	gospodarstwa agroturystyczne regionu	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
10. Realizacja zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych								
1	Program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe)	rejestr wniosków	1	I-IV kw.	x	x	x	x
11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej								
1	Badanie koniunktury	ankiety	1300	I-IV kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy, doradcy	SGH	ZODR
		analizy	4	I-IV kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy, doradcy	SGH	ZODR
2	Prowadzenie rachunkowości rolnej w systemie PL-FADN na rzecz IERIGŻ. Biuro Rachunkowe Nr 457 - wg umowy	prowadzenie dokumentacji	wg umowy IERIGŻ	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	IERIGŻ	IERIGŻ	IERIGŻ
3	Książki rachunkowe PL-FADN za rok 2014 - zamknięcie roku obrachunkowego	aplikacje FADN	415	II kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	IERIGŻ	IERIGŻ
4	Prowadzenie ksiąg rachunkowych PL-FADN w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	gromadzenie danych	415	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	IERIGŻ	IERIGŻ

5	Nadzór nad prowadzeniem ksiąg rachunkowych PL-FADN oraz poprawnością zapisów w ramach wyjazdów do gospodarstw lub TZD	kontrole terenowe	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	IERIGŻ	IERIGŻ
6	Komisja kłękowa	konsultacje	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	IERIGŻ	IERIGŻ
7	Koordinacja prac komisji kłękowych	analiza	1	IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
8	Organizacja skupu zbóż - narada żniwna	dokumentacja	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
		spotkanie	2	III kw.	Ślawno, Świdwin	producenci rolni, rolnicy	urzędy gmin, ZIR, Starostwo Powiatowe Świdwin	ZIR,ZODR
12. Doskonalenie kadry doradczej								
1	Procedury obowiązujące gospodarstwa rolne w zakresie szacowania strat w wyniku kłęk	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
2	Produkt tradycyjny i regionalny	szkolenie	2	I-IV kw.	Koszalin	doradcy	UMWZ	ZODR
3	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	szkolenie	7	I-IV kw.	Goleniów, Kolobrzeg, Koszalin	doradcy		ZODR
4	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	szkolenie	2	I-IV kw.	Koszalin	doradcy		ZODR
5	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej, m.in. rachunek ekonomiczny, rachunkowość gospodarstw, analiza ekonomiczna, podatki w rolnictwie	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZODR	ZODR
6	System opodatkowania działalności rolniczej w tym: - podatek VAT, podatek z działań specjalnych produkcji rolnej, podatek akcyzowy, podatek rolny, 1esny, od nieruchomości, podatek dochodowy	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZODR	ZODR

LEGENDA

ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	Agencja Rynku Rolnego
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
CDR	Centrum Doradztwa Rolniczego
FAPA	Fundacja Programów Pomocy Dla Rolnictwa
FDPA	Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa
IERIGŻ	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
KGW	Kola Gospodyń Wiejskich
KSOW	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
LGD	Lokalna Grupa Działania
LGR	Lokalna Grupa Rybacka
MOSiR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
MRIiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PFHBiPM	Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy
PIwet	Państwowy Instytut Weterynaryjny
PMHZ	Pomorsko Mazurska Hodowla Ziemińska
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RZZ	Rolnicze Związki Zawodowe
SDOO	Stacja Doświadczalna Oceny Odmian
SCh-R	Stacja Chemiczno-Rolnicza
SGH	Szkoła Główna Handlowa
SPŻME EKOLAND	Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND
SzZHB	Szczeciński Związek Hodowców Bydła
TZD	Terenowe Zespoły Doradców
UM	Urząd Miasta
UG	Urząd Gminy
UMWZ	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIORIN	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
ZHDI	Związek Hodowców Drobniego Inwentarza

ZIR
ZUT
ZUW

Zachodniopomorska Izba Rolnicza
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki

8. Charakterystyka Rolnictwa w Województwie Zachodniopomorskim

Województwo zachodniopomorskie, czyli teren działania Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, zajmuje - według granic administracyjnych - obszar 2 289 248 ha, tj. 7,3% powierzchni kraju. Powierzchnia użytków rolnych – według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010 oraz wg siedziby użytkownika - wynosi 955 313 ha, co stanowi 6,2% powierzchni UR w kraju i daje 9. miejsce. Liczba ludności wg stanu na 31 grudnia 2013 r. osiągnęła wielkość 1 718 861. Populacja województwa stanowi 4,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia wynosi 75 osób na 1 km² co daje 13. lokatę w kraju, gdzie wskaźnik ten wynosi 123. Na wsi mieszka 31,4% ludności województwa.

W niniejszej publikacji wykorzystano w pierwszej kolejności dane statystyczne, wynikające z Powszechnego Spisu Rolnego, przeprowadzonego w 2010 r. Ponadto wykorzystano dane dostępne w Rocznikach i specjalistycznych opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego.

8.1 Jakość użytków rolnych

Województwo zachodniopomorskie jest rejonem o bardzo zróżnicowanych glebach. Na zachodzie regionu dominują gleby klasy III a, III b, IV a i IV b, podczas gdy w jego wschodniej części przeważają gleby klasy IV a, IV b i V.

Większość użytków rolnych województwa znajduje się na glebach lekkich bielcowych o kwaśnym odczynie. Jakość użytków rolnych na tle danych krajowych przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Użytki rolne według klas bonitacyjnych

Klasy bonitacyjne	Województwo		Kraj	
	ha	%	ha	%
I	1	0,0%	67 782	0,4%
II	9 739	0,9%	536 413	2,9%
III a, III b, III	232 912	20,8%	4 201 920	22,7%
IV a, IV b, IV	572 775	51,2%	7 402 942	40,0%
V	229 212	20,5%	4 197 220	22,7%
VI, VI z	74 509	6,7%	2 114 888	11,4%
Razem użytki rolne sklasyfikowane	1 119 148	100,0%	18 521 165	100,0%

Źródło: GUS Rocznik statystyczny rolnictwa 2013; Stan na 1.01.2000 r.

8.2 Agroklimat województwa zachodniopomorskiego

Obszar województwa znajduje się w klimacie umiarkowanym - morsko-kontynentalnym, charakteryzującym się znacznym - największym w kraju, zróżnicowaniem warunków klimatycznych. Obszar województwa najczęściej znajduje się pod wpływem cyrkulacji północno-zachodniej znad Zalewu Szczecińskiego, Morza Bałtyckiego lub Oceanu Atlantyckiego, tj. mas powietrza polarno-morskiego. Powoduje to spadek temperatur latem, zimą ocieplenie (wynikiem czego jest mała liczba dni mroźnych i bardzo mroźnych). Należy jednak dodać, że cechą charaktery-

styczną klimatu Pomorza Zachodniego są również gwałtowne napływy mroźnego powietrza arktycznego, szczególnie zagrażające uprawom na przedwiosniu i wiosną.

Wilgotność powietrza jest stosunkowo duża, z uwagi na bliskość i zasobność zbiorników wodnych oraz duże obszary lasów.

Średnia długość meteorologicznego okresu gospodarczego (temp. powyżej 3°C) waha się od około 240 dni w wyższych partiach wzniesień, do około 265 dni wzdłuż doliny Odry, a okresu wegetacyjnego (temp. powyżej 5°C) odpowiednio od około 210 i do około 235 dni. Poniżej podstawowe sumaryczne dane meteorologiczne województwa zachodniopomorskiego na podstawie pomiarów w stacjach meteorologicznych w Szczecinie i Koszalinie.

Tabela 2. Ważniejsze dane meteorologiczne województwa zachodniopomorskiego

Lata, Stacje meteorologiczne	Średnia temperatura powietrza w °C	Roczne sumy opadów w mm	Średnia prędkość wiatru w m/s	Ustępnienie w h	Średnie zachmurzenie w oktantach (w skali od 0 do 8)	
Subregion Szczecin	2000	9,7	670	2,9	1780	5,6
	2005	8,5	720	3,3	2032	5,3
	2009	8,6	761	3,2	2028	5,9
	2010	7,2	802	3,3	1816	6,1
	2011	9	698	3,6	2046	5,4
Subregion Koszalin	2000	9,9	571	3,4	1637	5,1
	2005	9,3	509	3,9	1764	5
	2009	9,4	630	3,8	1754	5,2
	2010	8	716	3,8	1550	5,5
	2011	9,7	630	4	1931	4,8

Źródło: GUS Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2013

8.3 Użytkowanie gruntów, organizacja i struktura własnościowa rolnictwa w województwie zachodniopomorskim

Ogólna powierzchnia gruntów województwa w 2010 roku wynosiła 2 289,2 tys. ha. W tym samym czasie powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w województwie wynosiła 1 085 053 ha, lasy i grunty leśne zajmowały 23872 ha, a tzw. pozostałe grunty w gospodarstwach rolnych – 105 869 ha. Do „pozostałych gruntów” zalicza się grunty: pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia innych gruntów użytkowych – torfowiska, żwirownie oraz powierzchnia nieużytków.

PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH

Zmiany strukturalne w rolnictwie w ostatnim dwudziestolecu mają swoje odzwierciedlenie w spadku ilości gospodarstw rolnych oraz w zmianie formy własności.

W strukturze użytkowników gruntów gospodarstw rolnych – w wyniku wieloletnich przekształceń, ilość gospodarstw rolnych stopniowo maleje. Dynamikę tych zmian przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Liczba gospodarstw rolnych według nowej definicji* w latach 2010-2013

Rok	Liczba gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych								
	ogółem	0-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15-20 ha	20-50 ha	>50 ha
2010	30525	579	4601	6932	5446	3688	2080	4084	315
2011	33422	45	4202	7049	4972	7320	3553	3491	2790
2012	28739	904	4243	6756	5082	3030	1711	4106	2908
2013	29062	418	4279	6767	5004	3215	1963	4035	3380

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie, 2014

*Nowa definicja gospodarstwa rolnego od roku 2010 to: gospodarstwo o powierzchni od 1 ha użytków rolnych wzwyż, gdy przed rokiem 2010 gospodarstwo rolne liczone było od powierzchni 0,1 ha.

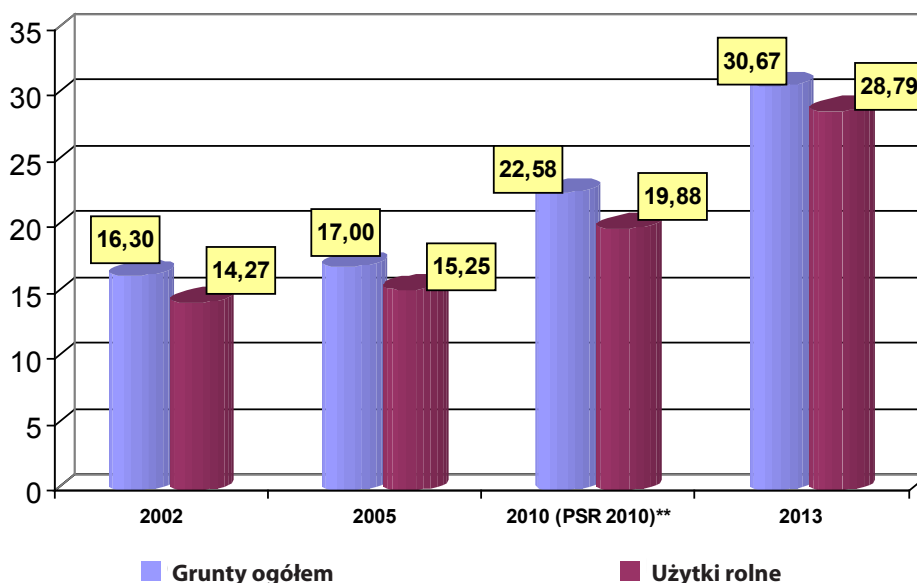
Natomiast od roku 2013 najnowsza definicja gospodarstwa rolnego to: gospodarstwo o powierzchni od 1 ha użytków rolnych wzwyż prowadzące działalność rolniczą.

Pod względem ilości gospodarstw województwo zajmuje 14. miejsce w kraju. Od czasu spisu rolnego w 2002 roku ilość gospodarstw zmalała o 32,4%. Największy spadek miał miejsce w grupie obszarowej do 1 ha UR (45,2%), mniejszy natomiast (23,2%) w grupie powyżej 1 ha. W porównaniu z rokiem 2002 jest zdecydowanie więcej gospodarstw dużych. Największe wzrosty zanotowano w grupie powyżej 50 ha. Tendencja taka powoduje poprawę struktury obszarowej gospodarstw i umożliwia bardziej racjonalne gospodarowanie.

Województwo zachodniopomorskie od wielu lat zajmuje 1 miejsce w kraju pod względem dużych gospodarstw. Należy również nadmienić, że w grupie dużych gospodarstw znajduje się ponad 50% użytków rolnych w województwie, podczas gdy w skali kraju jest to około 20%.

Rezultatem zmian w ilości gospodarstw i ich strukturze obszarowej jest również stopniowy wzrost średniej powierzchni gospodarstwa przedstawiony na wykresie poniżej.

Wykres 1. Przeciętna powierzchnia ogólna i powierzchnia użytków rolnych w hektarach, w gospodarstwach województwa zachodniopomorskiego

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

**Dane dla 2010 roku podano w ujęciu porównywalnym z latami 2002-2005, natomiast rok 2013 podano według najnowszej definicji gospodarstwa rolnego (definicja opisana pod tabelą nr 3)

UŻYTKI ROLNE

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, do użytków rolnych zaliczono użytki rolne utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnie z normami oraz użytki rolne pozostałe (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne nieużytkowane i nie będące w dobrej kulturze rolnej, ale takie, które można przywrócić do produkcji rolniczej. Należy więc wyraźnie odróżniać kolumnę „Użytki rolne – pozostałe” od „Pozostałych gruntów” (patrz tabele poniżej - ostatnia kolumna).

W 2013 r. powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą na terenie województwa zachodniopomorskiego) wynosiła 891,2 tys. ha. Powierzchnia użytków rolnych ogółem wynosiła 836,8 tys. ha, w tym użytków rolnych w dobrej kulturze było 825,0 tys. ha.

Powierzchnia ogólna indywidualnych gospodarstw rolnych w 2013 r. wynosiła 670,5 tys. ha, w tym użytków rolnych było 631,0 tys. ha, z czego 624,3 tys. ha (98,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych tych gospodarstw) to użytki rolne w dobrej kulturze. Powierzchnia zasiewów ogółem (2013 r.) wynosiła 602,0 tys. ha, tj. 71,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Natomiast w indywidualnych gospodarstwach rolnych powierzchnia zasiewów w 2013 r. wyniosła 431,7 tys. ha, czyli 68,4% powierzchni UR w tych gospodarstwach.

W indywidualnych gospodarstwach rolnych w 2013 r. powierzchnia pozostałych gruntów wynosiła 28,4 tys. ha, a lasów i gruntów leśnych – 11,1 tys. ha (odpowiednio 4,2% i 1,7% powierzchni ogólnej gospodarstw indywidualnych). Zwraca uwagę systematyczny spadek w latach 2010-2013 powierzchni tzw. pozostałych gruntów (niezaliczanych do użytków rolnych) i to zarówno w gospodarstwach rolnych ogółem, jak i w indywidualnych gospodarstwach rolnych. W grupie gospodarstw indywidualnych zauważalny jest jednocześnie wzrost powierzchni użytków rolnych, również w dobrej kulturze rolnej oraz pod zasiewami.

Lasy i grunty leśne zajmowały w 2013 r. 14 705 ha (1,6% ogólnej powierzchni gospodarstw), a pozostałe grunty 39 757 ha (4,4%). Natomiast w gospodarstwach indywidualnych w 2013 r. lasy i grunty leśne zajmowały 11 082 ha (1,6% ogólnej powierzchni tych gospodarstw), a grunty pozostałe 28 391 ha (4,2%).

Lasy i grunty leśne zajmowały w 2013 r. 14 705 ha (1,6% ogólnej powierzchni gospodarstw), a pozostałe grunty 39 757 ha (4,4%). Natomiast w gospodarstwach indywidualnych w 2013 r. lasy i grunty leśne zajmowały 11 082 ha (1,6% ogólnej powierzchni tych gospodarstw), a grunty pozostałe 28 391 ha (4,2%).

Tabela 4. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie zachodniopomorskim wg rodzaju użytków rolnych oraz powiatów (w ha)

POWIATY	Powierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne											Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		w dobrej kulturze												
		Ogółem	Razem	Pod zasiewami	Grunty ugorowane	Ogrody przydomowe	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Uprawy trwałe		Pozostałe użytki rolne			
								Razem	w tym sady					
białogardzki	37 753	34 650	33 229	23 051	2 530	33	5 476	1 296	843	643	1 421	919	2 183	
choszczeński	59 971	54 075	49 511	42 393	643	84	4 061	1 009	1 322	1 262	4 564	689	5 207	
drawski	80 637	50 929	41 727	27 351	2 999	53	4 309	1 556	5 460	4 963	9 202	2 068	27 640	
goleniowski	68 961	61 174	50 928	31 049	2 127	43	13 666	2 810	1 233	859	10 245	2 062	5 725	
gryficki	59 811	53 284	45 975	35 082	921	36	7 236	1 837	862	701	7 309	1 322	5 204	
gryfiński	97 454	88 830	80 930	71 195	1 681	167	6 020	1 250	616	577	7 900	1 587	7 037	
kamieński	44 608	41 115	40 269	27 994	889	43	9 128	1 347	867	857	846	1 036	2 457	
kolobrzeczki	46 084	42 295	40 082	31 033	1 878	42	5 047	1 111	972	816	2 213	964	2 826	
koszaliński	73 659	58 994	51 734	36 771	2 990	85	7 484	3 456	948	852	7 260	1 896	12 769	
łobeski	43 777	39 866	38 704	31 967	999	35	3 923	1 406	374	364	1 162	912	2 999	
myśliborski	50 579	45 158	41 873	34 920	1 243	68	3 960	1 051	631	593	3 285	461	4 961	
policki	18 765	14 659	13 702	6 342	1 313	64	4 180	1 263	540	211	957	261	3 845	
pyrzycki	46 083	44 419	42 781	37 140	436	80	3 766	1 045	314	262	1 638	311	1 354	
ślawieński	69 855	67 504	66 280	53 873	1 366	61	7 776	2 723	481	461	1 225	606	1 745	
stargardzki	85 256	78 772	72 106	58 985	1 329	137	8 967	2 254	435	407	6 665	1 713	4 771	
szczeciński	58 159	50 335	46 999	33 234	2 601	59	5 866	2 207	3 033	2 679	3 335	2 182	5 643	
świdwiński	60 156	53 156	47 318	35 994	1 856	64	3 594	2 296	3 514	3 062	5 838	1 814	5 186	
walecki	39 996	36 952	36 122	28 414	1 086	58	2 886	558	3 120	2 649	830	1 502	1 542	
Koszalin	7 114	6 580	5 657	3 711	429	11	1 257	162	86	82	923	377	157	
Szczecin	34 786	31 088	27 042	11 230	2 411	51	7 985	2 904	2 460	2 378	4 047	1 153	2 544	
Świnoujście	1 589	1 480	1 388	281	41	7	881	161	17	16	91	37	72	
Ogółem województwo	1 085 053	955 313	874 357	662 011	31 768	1 282	117 467	33 702	28 127	24 696	80 956	23 872	105 869	

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powszechny Spis Rolny 2010. Szczecin 2013

W ostatnim czasie, w okresie wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jednym z istotniejszych parametrów strukturalnych w odniesieniu do niektórych działań (renty strukturalne, ułatwianie startu młodym rolnikom) stała się powierzchnia gospodarstwa. Średnie powierzchnie gruntów rolnych w gospodarstwach ogłaszane są przez prezesa ARiMR na podstawie danych zarejestrowanych w systemie informatycznym Agencji. Są one zdecydowanie wyższe od danych WUS, ponieważ nie obejmują gospodarstw poniżej 1 ha UR oraz gospodarstw, które nie ubiegają się o płatności obszarowe. Dane takie ogłaszane są m.in. na stronach internetowych ARiMR. W latach 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014 - średnia powierzchnia gruntów rolnych, obliczonych wg tej metodyki wynosiła w województwie zachodniopomorskim odpowiednio 30,30 ha, 30,70 ha, 30,67 ha, 30,20 ha oraz w 2014 r. - 30,29 ha. Jeśli chodzi o średnią wielkość gospodarstwa, od lat jest ona najwyższa w kraju.

Wartości średnich krajowych za wymieniony okres wynoszą odpowiednio: 10,23 ha, 10,36 ha, 10,38 ha 10,42 ha oraz 10,48 ha.

8.4 Struktura zasiewów, plony i zbiory roślin uprawnych

POWIERZCHNIA I STRUKTURA ZASIEWÓW

Dane dotyczące zasiewów prezentowane są wg siedziby użytkownika.

W województwie zachodniopomorskim obserwujemy duże zróżnicowanie warunków glebowych. Rzuć tużetonazróżnicowanieteritorialne upraw. Nazachodzie województwa, gdzie znajdują się lepsze gleby, uprawiana jest głównie pszenica, jęczmień i buraki cukrowe, a we wschodniej części dominuje uprawa żyta, owsa i ziemniaków. Charakterystyczny jest duży udział zbóż w strukturze zasiewów i minimalny wręcz udział roślin strączkowych. Pozytywnie należy ocenić duży - rosnący - udział w strukturze roślin oleistych oraz wzrost arealu uprawy kukurydzy na ziarno.

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim powierzchnia zasiewów ogółem wyniosła 602,0 tys. ha i była mniejsza o 10,2 tys. ha (o 1,7%) w porównaniu do 2012 roku. W gospodarstwach indywidualnych powierzchnia zasiewów również zmniejszyła się (o 2,1%) i wynosiła 431,7 tys. ha. W strukturze dominowały zboża, zajmując 63,4% ogólnej powierzchni zasiewów. Rośliny przemysłowe zajmowały 19,0% ogólnej powierzchni upraw, a uprawy pastewne – 9,0%. W 2013 roku w porównaniu do roku 2012, w strukturze zasiewów zmniejszył się procentowy udział zbóż ogółem (z kukurydzą na ziarno) z 65,7% do 63,4%, ziemniaki pozostały na tym samym poziomie – 1,9%. Wzrósł natomiast udział strączkowych na nasiona – z 2,6% do 3,0%, a przemysłowych – z 19,4% zmniejszył się do 19,0%.

Poniżej, w tabeli 5. przedstawiono podstawowe informacje dotyczące zasiewów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010-2013, w ujęciu obszarowym.

Tabela 5. Struktura zasiewów głównych ziemiopłodów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010, 2012, 2013 (stan w czerwcu w ha)

Wyszczególnienie	OGÓŁEM				2012=100	W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
	2010		2012			2013		2012		2012=100
	2010	2012	2010	2012		2010	2012	2010	2012	
w ha		w ha		w ha		w ha				
RAZEM	662011	612203	601976	601976	98,3	430768	440967	431705	431705	97,9
Zboża	425856	402396	381718	381718	94,9	300690	298757	279742	279742	93,6
zboża podstawowe:	394599	379354	348306	348306	91,8	274535	280541	250935	250935	89,4
pszenica	166939	150755	136408	136408	86,6	97834	104203	85231	85231	81,8
żyto	69848	83716	92527	92527	110,5	55232	70027	73861	73861	105,5
jęczmień	60547	65643	43737	43737	66,6	40628	46398	29343	29343	63,2
owies	39537	25273	23840	23840	94,3	34882	22600	21620	21620	95,7
pszenżyto	58090	47172	51794	51794	109,8	45959	37313	40880	40880	109,6
mieszanki zbożowe	14817	9104	10272	10272	112,8	14055	8721	10052	10052	115,3
gryka	10263	5165	7431	7431	143,9	8310	4029	6337	6337	157,3
proso	486	984	6675	6675	678,4	475	303	6139	6139	wielokrotnie
pozostałe zbożowe	924	231	729	729	315,6	800	195	671	671	344,1
kukurydza na ziarno	4768	7558	8305	8305	109,9	2516	4968	5608	5608	112,9
Strączkowe na nasiona	12421	16086	18229	18229	113,3	10290	13671	14369	14369	105,1
Ziemniaki	15402	11486	11690	11690	101,8	12616	10288	10683	10683	103,8
Przemysłowe	130967	118641	114411	114411	96,4	69459	69278	65413	65413	94,4
w tym buraki cukrowe	12103	6396	4977	4977	77,8	12103	6396	4977	4977	77,8
w tym rzepak i rzepik	116520	106757	103573	103573	97,0	61467	62644	58469	58469	93,3
Pastewne	42978	55006	55028	55028	132,1	28390	41672	55028	55028	132,1
Pozostałe uprawy	34387	8588	6470	6470	88,6	9323	7301	6470	6470	88,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

PLONY I ZBIORY ROŚLIN UPRAWNYCH

Analiza rezultatów plonowania i zbiorów głównych ziemiopłodów w ostatnich latach w województwie zachodniopomorskim wskazuje na wyraźną tendencję wzrostową. Plony roślin uprawnych w 2013 r. na terenie województwa były generalnie wyższe niż w roku 2012. Jest to powrót do wyników roku 2010, kiedy to plony większości ziemiopłodów zdecydowanie przewyższały uzyskane w 2012 r. Najistotniejszy wzrost plonów w 2013 r. w stosunku do roku poprzedniego wykazała uprawa wszystkich zbóż (ogółem o ok. 11,3%), w tym plony pszenicy o 17,1%, żyta o 12,2%, jęczmienia o 13,4%, owsa o 6,8% i pszenżyta o 10,2%. Z innych kultur – w 2013 r. w stosunku do wyników 2012 r. wysoki wzrost plonów nastąpił w uprawie strączkowych na nasiona o 22,7%, rzepaku i rzepiku (o 12,5%). Spadek plonowania w 2013 r. dotyczy w zasadzie tylko ziemniaków (o 6,5%). Zróżnicowanie plonów w latach 2010-2013 przekłada się wprost na zbiory głównych ziemiopłodów w tym okresie, z zachowaniem istniejącej tendencji.

Dane dotyczące plonów podstawowych roślin uprawnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 - 2013 przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Plony głównych ziemiopłodów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010, 2012, 2013

Wyszczególnienie	OGÓŁEM				W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
	2010	2012	2013	2012=100	2010	2012	2013	2012=100
	z 1 ha w dt				z 1 ha w dt			
Zboża	43,7	40,0	44,5	111,3	37,7	36,7	39,1	106,5
zboża podstawowe:	44,9	40,4	45,8	113,4	38,6	36,9	40,4	109,5
pszenica	54,4	45,7	53,5	117,1	45,5	41,1	46,1	112,2
żyto	33,6	36,0	40,4	112,2	32,1	34,2	37,0	108,2
jęczmień	42,6	37,2	42,2	113,4	37,1	34,0	37,3	109,7
owies	33,8	30,7	32,8	106,8	33,0	31,0	32,7	105,5
pszenżyto	41,7	40,1	44,2	110,2	37,9	37,2	40,7	109,4
mieszanki zbożowe	32,8	30,8	33,3	108,1	32,7	31,0	33,2	107,1
gryka	12,5	11,2	11,9	106,2	12,5	12,5	12,0	96,0
proso	19,0	8,8	11,4	129,5	19,0	14,8	12,0	81,1
pozostałe zbożowe	25,0	21,9	19,5	89,0	25,0	21,4	19,5	91,1
kukurydza na ziarno	51,9	58,7	62,9	107,2	49,3	58,6	57,2	97,6
Strączkowe na nasiona	17,1	17,2	21,1	122,7	18,6	17,1	19,3	112,9
Ziemniaki	232,0	260,0	243,0	93,5	221,0	253,0	230,0	90,9
Rzepak i rzepik	25,7	28,9	32,5	112,5	25,2	25,5	30,3	118,8
Buraki cukrowe	459,0	608,0	630,0	103,6	445,0	658,0	638,0	97,0
Kukurydza na zielonkę	396,0	456,0	498,0	96,3	400,0	500,0	480,0	96,0
Siano z motylkowych z trawami	34,1	39,1	40,1	102,6	39,3	42,2	42,7	101,2
Siano z TUZ	34,9	39,1	39,4	100,8	37,8	41,9	42,6	101,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

8.5 Zużycie nawozów

Porównanie zużycia nawozów mineralnych i chemicznych w latach 2010-2013 wskazuje nasystematycznywzrost.Todobraprzestłankadointensyfikacjiprodukcjiroślinnejwwojewództwie zachodniopomorskim.Na przykład zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2012 r. wyniosło 122,6 tys. ton i w porównaniu do sezonu 2010/2011 było wyższe o 12,8 tys. ton. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 136,8 kg nawozów mineralnych, NPK, czyli o 15,4 kg więcej niż pod zbiory roku 2011 (124,9 kg NPK). Jeszcze wyższe było zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze. Wynosiło ono w 2013 r. - 138,7 kg (o 15,4 kg więcej niż pod zbiory w 2011 r.). Poziom nawożenia mineralnego w województwie zachodniopomorskim w porównaniu z nawożeniem w kraju był wyższy o 3,7 kg na 1 ha użytków rolnych i o 3,8 kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej. Jednocześnie niepokojące są dane dotyczące wapnowania gleb jako istotnego czynnika warunkującego wysoki poziom produktywności ziemi rolnej. W roku gospodarczym 2012/2013 zużyto łącznie z wapniowo-magnezowymi – 45,3 tys. ton nawozów wapniowych. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie w wysokości 54,2 kg CaO było wyższe niż w roku poprzednim o około 15,6%. I chociaż jest to wynik o ponad 27,8% wyższy od zanotowanego w kraju (42,4 kg), należy uznać, że w naszym województwie utrzymuje się bardzo niski poziom nawożenia wapniowego Jeszcze niższe są wskaźniki dotyczące gospodarstw indywidualnych. Według danych opracowanych w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w województwie zachodniopomorskim wynosi 16% (w Polsce – ponad 22%).

W tabeli 7. zaprezentowano zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2009-2013.

Tabela 7. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2009-2013 (w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych)

OGÓŁEM					W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
Wyszczególnienie	2009/2010	2011/2012	2012/2013	2011/2012 =100	2009/2010	2011/2012	2012/2013	2011/2012 =100
	na 1 ha użytków rolnych w kg				na 1 ha użytków rolnych w kg			
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	123,0	141,2	136,8	96,9	103,4	135,8	142,6	105,0
azotowe (N)	72,1	87,8	82,5	94,0	63,2	82,2	86,7	105,5
fosforowe (P ₂ O ₅)	22,6	24	28,5	118,9	19,3	25,5	31	121,6
potasowe (K ₂ O)	28,3	29,4	25,8	87,8	20,9	28,1	24,9	88,6
Nawozy wapniowe (CaO)	65,9	46,9	54,2	115,6	63,8	30,3	50,8	167,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

8.6 Pogłowie i produktywność zwierząt gospodarskich

Podstawowe informacje na temat produkcji zwierzęcej w województwie w latach 2010-2013 przedstawiono w tabelach poniżej. Stany zwierząt hodowlanych odzwierciedlają ogólnokrajowe tendencje obserwowane w ostatnich latach: niewielki wzrost pogłowia bydła, w tym również krów, i głęboki spadek pogłowia trzody chlewnej, w tym loch.

Tabela 8. Stan inwentarza żywego w województwie w szt. w latach 2010, 2012, 2013

Wyszczególnienie	OGÓŁEM				W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
	2010	2012	2013	2012=100	2010	2012	2013	2012=100
	w sztukach				w sztukach			
Bydło	95604	100923	92801	92,0	72873	76994	69221	89,9
w tym krowy	37643	41797	37361	89,4	28579	31716	27194	85,7
Trzoda chlewna	365363	315052	278583	88,4	204452	152821	117871	77,1
w tym lochy	38827	29996	27202	90,7	17114	9520	6940	72,9
Owce	6045	8349	7739	92,7	5060	6915	6178	89,3
Drób ogółem	5867298	6750814	8404588	124,5	4619383	5383844	6917504	128,5
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach								
Bydło	10,0	11,6	11,1	95,7	11,5	12,0	11,0	104,3
w tym krowy	3,9	4,8	4,5	93,8	4,5	5,0	4,3	102,1
Trzoda chlewna	38,2	36,3	33,3	91,7	32,3	24,1	18,7	72,1
w tym lochy	4,1	3,5	3,3	94,3	2,7	1,5	1,1	57,7
Owce	0,6	1,0	0,9	90,0	0,8	1,1	1,0	100,0
Drób ogółem	614,2	777,3	1004,4	129,0	730,7	847,6	1096,2	78,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

Tabela 9. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych w województwie w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^b	2013 ^c
Żywiec rzeźny ogółem w wadze żywej w tys. ton	220,5	223,9	213,9	212,5
Żywiec rzeźny ogółem w przeliczeniu na mięso w tys. ton	168,9	172,8	164,3	163,5
na 1 ha użytków rolnych w kg	180,2	196,5	188,1	195,3
Mleko krowie w mln litrów	174,3	179,5	183,0	158,3
na 1 ha użytków rolnych w litrach	186,0	204,0	209,0	189,0
przeciętny roczny udój od 1 krowy	4575,0	4472,0	4390,0	4042,0

Źródło: a) Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2012, b) www.stat.gov.pl, Fizyczne rozmiary produkcji zwierzęcej w 2012 r. – tablice wynikowe, c) od 2013 roku obowiązuje inna definicja gospodarstwa rolnego

8.7 Grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw w województwie zachodniopomorskim

Jednym z głównych zadań jest wsparcie i pomoc informacyjno-szkoleniowa dla rolników w okresie powstawania i organizowania się grup producentów rolnych oraz owoców i warzyw, ich funkcjonowania, a także pomoc informacyjno-doradcza w procesie rejestracji. Wsparcie to dotyczy szczególnie dostosowania się do wymogów rynku, organizowania sprzedaży, dystrybucji oraz rynku hurtowego.

W województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych jest i działa 71 grup producentów rolnych oraz 1 grupa producentów owoców i warzyw. Największe zainteresowanie tworzeniem grup występuje wśród rolników produkujących zboża i nasiona roślin oleistych. Najczęściej wybraną formą prawną była spółka z o.o. (67 grupy wybrało tę formę), istnieją także 4 spółdzielnie. Wszystkie zarejestrowane grupy będą korzystały z pomocy w ramach PROW 2004-2006 (2 grupy) i PROW 2007-2013 (61 grup).

Tabela 10. Wykaz zarejestrowanych grup producentów rolnych z rejonu działania ZODR w Barzkowicach

L.p.	Nazwa grupy producentów rolnych	Produkt lub grupa produktów	Powiat	Rok rejestracji
1.	Grupa Producentów Rolnych „STAR” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	kamieński	2006
2.	Spółdzielnia Producentów Ziarna Zbóż i Rzepaku „PLON” w Łęgach	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	świdwiński	2006
3.	Grupa Producentów Rolnych „AGRIPLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2006
4.	Grupa Producentów Rolnych „Karsko Pyrzyckie” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2006
5.	Grupa Producentów Rolnych „ARPOL” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2006
6.	Grupa Producentów Rolnych „AGROTIS” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2007
7.	Grupa Producentów Rolnych „AGRUM-GODKÓW” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2007
8.	Spółdzielnia Producentów Ziarna Zbóż i Nasion Roślin Oleistych w Kotłowie	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	koszaliński	2007
9.	Grupa Producentów Rolnych „LUBUSKIE OIL” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	choszczeński	2007
10.	Grupa Producentów Rolnych „MAZURY” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
11.	Grupa Producentów Rzepaku „ARV” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	stargardzki	2007
12.	Grupa Producentów Rolnych „GORZOWSKIE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
13.	Grupa Producentów Rolnych „POMORZE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
14.	Grupa Producentów Rolnych „ŻUŁAWY” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2008
15.	Grupa Producentów Rolnych „KAREX” Sp. z o.o.	drób żywy mięso jadalne i podroby drobiowe	kamieński	2008

16.	Grupa Producentów Rolnych Ziarna Zbóż „INA-AGRA” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	białogardzki	2008
17.	Grupa Producentów Rolnych Bielin Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasion oleistych	białogardzki	2008
18.	Grupa Producentów Rolnych „ROLHANS BIS” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	starogardzki	2008
19.	Grupa Producentów Rolnych ROLMAX Sp. z o.o.	ziarno zbóż	koszaliński	2008
20.	Grupa Producentów Rolnych pn. Rzepakowa Grupa ROLMAX Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	koszaliński	2008
21.	Grupa Producentów Rolnych „GRAAN” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	świdwiński	2009
22.	Grupa Producentów Rolnych „RAPS” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	świdwiński	2009
23.	Grupa Producentów Rolnych „AGROPLON” Ościęcin, Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryficki	2009
24.	Grupa Producentów Rolnych „HORUS AGRA”, Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	białogardzki	2009
25.	Grupa Producentów Rolnych „MLEKOFARM” Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2009
26.	Grupa Producentów Rolnych „FARM 4 ALL” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	kamieński	2009
27.	Grupa Producentów Rolnych „GPR BETA” Sp. z o.o.	buraki cukrowe	stargardzki	2009
28.	Grupa Producentów Rolnych „TEAM” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2009
29.	Grupa Producentów Rolnych „DRZENIN-PLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż nasiona roślin oleistych	gryfiński	2009
30.	Grupa Producentów Rolnych „ROLSTAR” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2010
31.	Grupa Producentów Rolnych „FARMA DRÓB” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso jadalne i podroby drobiowe, świeże, chłodzone, mrożone - kurczaki	gryfiński	2010
32.	Grupa Producentów Rolnych „WAMPA” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2010
33.	Grupa Producentów Rolnych „POBŁOCIE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	białogardzki	2010
34.	Grupa Producentów Rolnych „REDŁO-PIOTROWO DRÓB” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone- indyki	goleniowski	2010
35.	Grupa Producentów Rolnych „DROBIKO” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone- kurczaki	stargardzki	2011
36.	Grupa Producentów Rolnych „RAJAN” Sp. z o.o.	jaja ptasie	M Szczecin	2011
37.	Grupa Producentów Rolnych „KARWICE” Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	sławieński	2011
38.	Spółdzielnia Producentów Mleka „STARMLEK ALFA”	mleko krowie	stargardzki	2011
39.	Spółdzielnia Producentów Mleka „STARMLEK BETA”	mleko krowie	stargardzki	2011
40.	Mleczna Grupa Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2011

41.	Grupa Producentów Rolnych GPR Łęczyna Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2011
42.	„MLEKOPLANT” Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2011
43.	Grupa Producentów Rolnych GASK Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2011
44.	Grupa Producentów Rolnych AGRODAN Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	koszaliński	2011
45.	Grupa Producentów Rolnych „FERMA” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone - kurczaki	łobeski	2011
46.	Grupa Producentów Rolnych ABBAS Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	białogardzki	2012
47.	AGROPLON Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2012
48.	DAN-SAR AGRO Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2012
49.	Grupa Producentów Rolnych ZAJEZIERZE Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	łobeski	2012
50.	„C.K.PLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2012
51.	EKO-ZIM Sp. z o.o.	rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technologicznego	szczecinecki	2012
52.	Grupa Producentów Zbóż EKOROL – GRANO Sp. z o.o.	ziarno zbóż	gryfiński	2012
53.	Grupa Producentów Roślin Strączkowych i Oleistych EKOROL-NAPUS Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	gryfiński	2012
54.	AGROPELET Sp. z o.o.	rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technicznego	koszaliński	2012
55.	AGRO-IKO Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
56.	MULTI AGRI Sp. z o.o.	Świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone	choszczeński	2013
57.	MULTI PORCUS Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2013
58.	EKO ENERGIA GRUPA PRODUCENTÓW Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	drawski	2013
59.	AGRO TEAM Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	gryficki	2013
60.	ROBACZPOL Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
61.	Grupa Producentów Rolnych KJS Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2013
62.	Farm-Iko Sp. z o.o.	drób żywy, mięso jadalne i podroby drobiowe, świeże, chłodzone, mrożone -kurczaki	stargardzki	2013
63.	AGA rzepak Sp. z o.o.	Nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013

64.	Grupa Producentów – Mleko Kołbacz Sp. z o.o.	Mleko krowie	gryfiński	2013
65.	ROLMLEK 7 Sp. z o.o.	Mleko krowie	koszaliński	2013
66.	PorkyFarm Sp. z o.o.	Świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe świeże, chłodzone, mrożone	goleniowski	2013
67.	GPR ULIKOWO Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
68.	AGROBAN Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2013
69.	AGA ZBOŻA Sp. z o.o.	Ziarno zbóż	stargardzki	2013
70.	„LME-AGRO” Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2013
71.	BIO-AGRO Sp. z o.o.	Rośliny w plonie głównym całe lub rozdrobnione uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne	gryfiński	2013

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ZODR w Barzkowicach; dane, październik 2014 r.

Tabela 11. Wykaz zarejestrowanych grup producentów owoców i warzyw z rejonu działania ZODR w Barzkowicach

L.p.	Nazwa grupy producentów rolnych	Produkt lub grupa produktów	Powiat	Rok rejestracji
1.	Grupa Producentów Owoców i Warzyw Pomorze Spółka z o.o.	owoce, warzywa	drawski	2009

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ZODR w Barzkowicach; październik 2014 r.

8.8 Gospodarstwa ekologiczne oraz będące w okresie przestawiania z produkcji konwencjonalnej na system produkcji ekologicznej na terenie działania ZODR w Barzkowicach

Rolnictwo ekologiczne jako alternatywny system gospodarowania oznacza prowadzenie gospodarstwa o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa, oparty na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego, nieprzetworzonych technologicznie, zgodnie z Ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, która obowiązuje od 7 sierpnia 2009 r., i Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r., ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli.

Rolnictwo to jest systemem zrównoważonym pod względem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym zarówno w skali państwa, regionu czy wsi:

- nie obciąża środowiska,
- jest w dużym stopniu niezależne od nakładów zewnętrznych,
- umożliwia przetrwanie wsi i rolnictwa jako kategorii społecznych i kulturowych,
- jest odpowiedzią na wyzwania, jakie niesie XXI wiek i potrzeba racjonalnego korzystania z dóbr przyrody.

Rolnictwo ekologiczne umożliwia praktyczną realizację zasad ekorozwoju i także poszukiwania dróg, by nowoczesność i postęp nie oznaczały degradacji gleby, wody, krajobrazu, obniżenia zdrowia ludzi i zwierząt oraz marnotrawstwa nieodnawialnych zasobów przyrody.

Gospodarowanie ekologiczne i inne działania w ramach programu rolnośrodowiskowego będą stale wspierane pomocą merytoryczną przez specjalistów doradztwa rolniczego ZODR w Barzkowicach, posiadających certyfikaty doradców rolnośrodowiskowych.

Niniejsza informacja dotyczy stanu rolnictwa ekologicznego wg danych na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz jego rozwoju w latach 2011 - 2012.

Tabela 12. Liczba gospodarstw ekologicznych w województwie zachodniopomorskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Rok	Ogółem (szt.)
Zachodniopomorskie	2011	3 090
	2012	3 579
	2013	3 640
Polska	2011	23 847
	2012	25 944
	2013	26 598

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Tabela 13. Liczba przetwórci ekologicznych w województwie zachodniopomorskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Liczba przetwórci ekologicznych w 2010 r. (szt.)	Liczba przetwórci ekologicznych w 2011 r. (szt.)	Liczba przetwórci ekologicznych w 2012 r. (szt.)	Liczba przetwórci ekologicznych w 2013 r. (szt.)
Zachodniopomorskie	23	16	24	27
Polska	293	270	312	407

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Analizując dane dotyczące liczby przetwórci produktów rolnictwa ekologicznego w województwie zachodniopomorskim zaobserwować można, że po spadku ilości przetwórci w roku 2011, ich liczba wzrastała w kolejnych latach 2012 - 2013, osiągając stan 27 przetwórci.

Istnieje zapotrzebowanie producentów produktów ekologicznych na duże przetwórcie produktów roślinnych i zwierzęcych (przetwórcie soków, ubojnie, masarnie).

W kraju dynamika liczby przetwórci wykazuje stałą tendencję wzrostową, z wyjątkiem w roku 2011 gdzie liczba przetwórci w kraju zmniejszyła się do 270, a spadek wyniósł 8,9%. W roku 2012 nastąpił wzrost o 15% - do 312 ekologicznych, a dynamiczny wzrost wystąpił w roku 2013, z wynikiem 407 przetwórci.

Ogólna powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2011 w województwie zachodniopomorskim wynosiła **119 779,95 ha**, a w skali kraju ogółem **605 519,61 ha** i stanowiła prawie 20 % udział w powierzchni upraw ekologicznych w skali kraju.

Rok 2012 był kolejnym rokiem wzrostu powierzchni ekologicznych upraw rolnych w skali województwa - o 13,0% w stosunku do roku poprzedniego. A warto podkreślić, że województwo zachodniopomorskie z 3 579 gospodarstwami ma największą liczbę gospodarstw ekologicznych w skali kraju.

Tabela 14. Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w województwie i w kraju

Wyszczególnienie	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2011	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2012	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2013	Wzrost %	
				Rok 2011/2012	Rok 2012/2013
Zachodniopomorskie	119 779,95	135 366,80	129 586	13,0	- 4,3
Polska	605 519,61	661 687,30	669 969	9,3	1,25

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

W roku 2012 nastąpił dalszy wzrost powierzchni ekologicznych upraw rolnych i województwo zachodniopomorskie, z powierzchnią **135 366,80** ha niezmiennie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem powierzchni użytków rolnych objętych uprawami ekologicznymi. Następne województwo to warmińsko-mazurskie (112 945,30 ha), na trzecim miejscu podlaskie (56 367,30 ha).

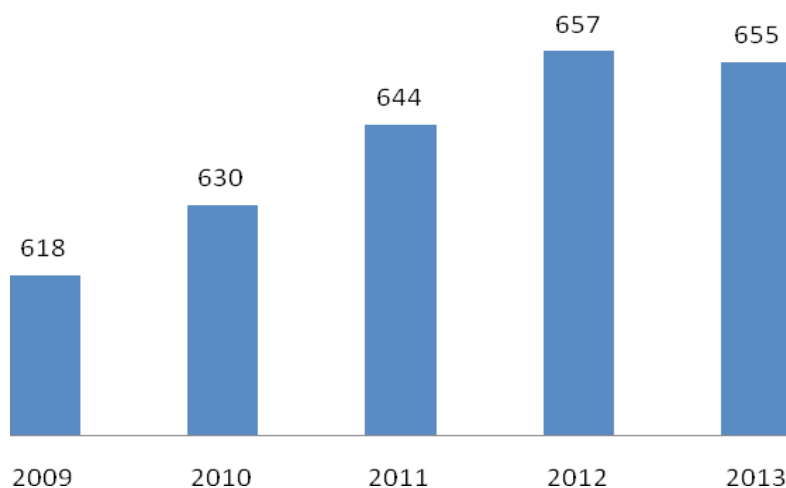
W roku 2013 w skali województwa zachodniopomorskiego nastąpiła zmiana ciągłego trendu wzrostowego, jeśli chodzi o areal upraw ekologicznych, i nastąpił spadek o 4,3% do arealu o powierzchni **129 586 ha**, pomimo wzrostu ilości gospodarstw ekologicznych o 61 do poziomu 3 640 gospodarstw. Spadek arealu wynikał z rezygnacji z kontynuacji upraw metodami ekologicznymi przez gospodarstwa o większym areale. W skali kraju zajmujemy drugą lokatę jeśli chodzi o ilość gospodarstw, za województwem warmińsko-mazurskim (4 235 gospodarstw).

8.9. Gospodarstwa agroturystyczne i Lokalne Grupy Działania oraz Lokalne Grupy Rybackie na terenie działania ZODR w Barzkowicach

Rozwój agroturystyki w województwie zachodniopomorskim, tak jak w Polsce, przypada na lata 90. i nie przebiegał jednakowo we wszystkich regionach województwa. Wyraźnie dominują obszary, które charakteryzują się szczególną atrakcyjnością turystyczną, a zwłaszcza walorami wypoczynkowymi, przyrodniczymi i krajoznawczymi. Ta forma przedsiębiorczości ma w niektórych regionach województwa wieloletnią tradycję. Dotyczy to całego pasa nadmorskiego oraz pojezierzy.

Od roku 1998, odkąd zbierane są dane statystyczne, liczba gospodarstw agroturystycznych w województwie zachodniopomorskim stale rośnie. W 2013 roku było ich 655. Od 2009 do 2012 roku wzrost ten był niewielki i oscylował w granicach 2%, natomiast w 2013 r. odnotowano nieznaczny spadek o dwa gospodarstwa.

Wykres 2. Liczba gospodarstw agroturystycznych w latach 2009 – 2013

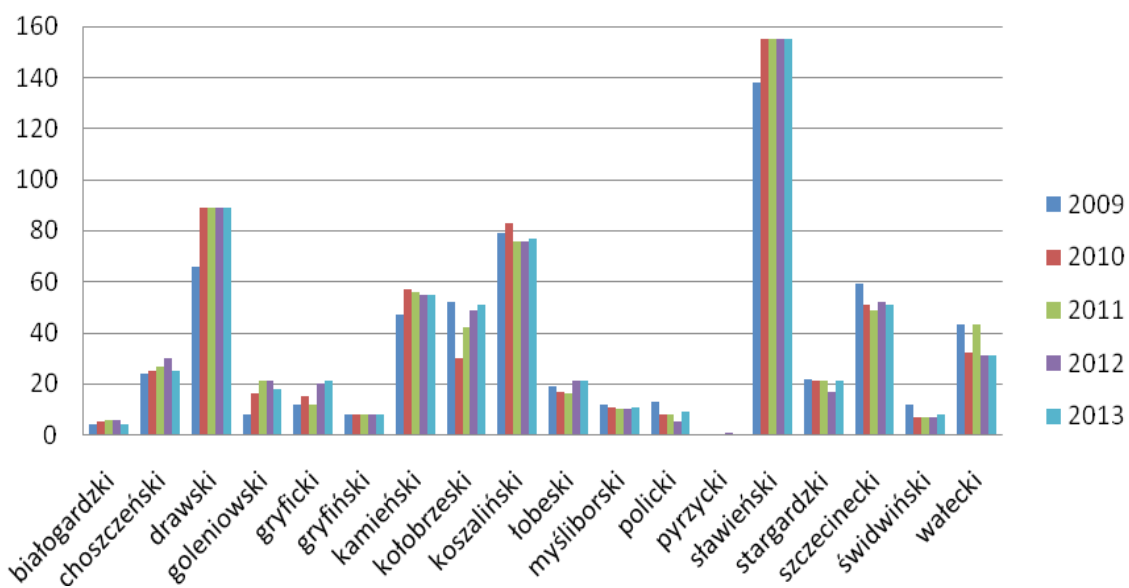

ZODR w Barzkowicach

Tabela 15. Ilościowy wykaz gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną na terenie województwa zachodniopomorskiego

Powiat	Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną
Powiat białogardzki	4
Powiat choszczeński	25
Powiat drawski	89
Powiat goleniowski	18
Powiat gryficki	21
Powiat gryfiński	8
Powiat kamieński	55
Powiat kołobrzeski	51
Powiat koszaliński	77
Powiat łobeski	21
Powiat myśliborski	11
Powiat pyrzycki	0
Powiat sławieński	155
Powiat stargardzki	21
Powiat szczecinecki	51
Powiat policki	9
Powiat świdwiński	8
Powiat wałecki	31
Ogółem województwo zachodniopomorskie	655

Źródło: Dane własne ZODR Barzkowice (2013)

Wykres 3. Liczba gospodarstw agroturystycznych w poszczególnych powiatach w latach 2009–2013

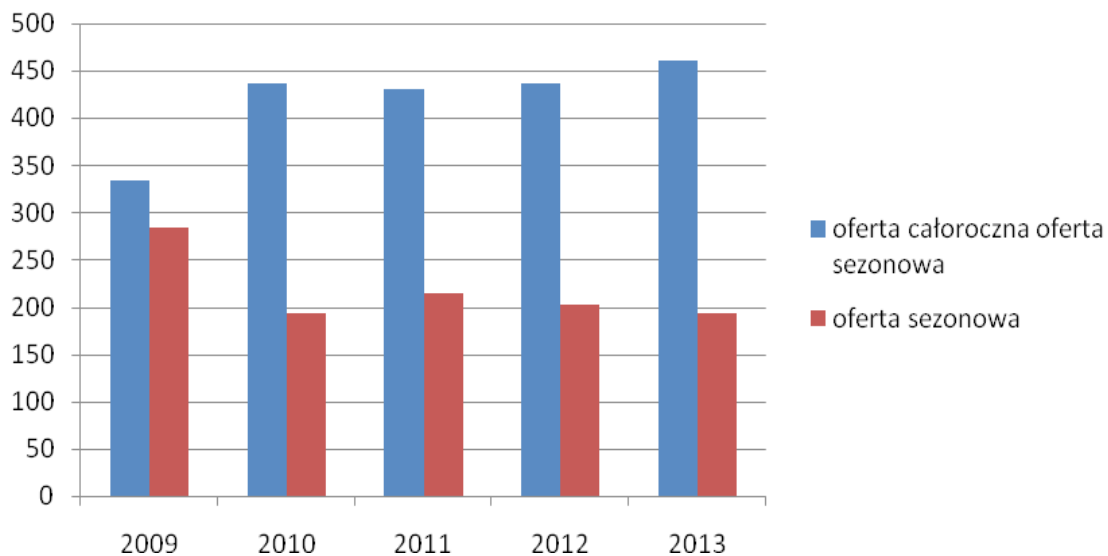
ZODR w Barzkowicach

Najwięcej gospodarstw położonych jest w atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo regionach, zatem można przyjąć, że bliskość morza, jezior, lasów itp. jest głównym czynnikiem determinującym właścicieli do podjęcia działalności turystycznej.

Największa liczba gospodarstw znajduje się w powiatach o ww. walorach: sławieńskim, drawskim, koszalińskim, kamieńskim, kołobrzeskim, natomiast najmniej w białogardzkim, gryfińskim, świdwińskim, polickim (poniżej 10 gospodarstw). W tych pięciu pierwszych powiatach znajduje się ponad 65% wszystkich gospodarstw województwa zachodniopomorskiego.

W 2013 roku gospodarstwa agroturystyczne w sumie oferowały prawie 7 650 miejsc noclegowych.

Wykres 4. Liczba gospodarstw agroturystycznych z ofertą sezonową i całoroczną w latach 2009 – 2013

ZODR w Barzkowicach

Z powyższego wykresu można zauważyć w gospodarstwach pewną tendencję oferty całorocznej i sezonowej. Zdecydowana większość gospodarstw przyjmuje turystów przez cały rok, to oczywiście nie oznacza, że sezon turystyczny uległ wydłużeniu, lecz świadczy to o gotowości przyjęcia gości również poza sezonem. Część kwaterodawców wyraża chęć do ich przyjęcia także w okresach świątecznych (*dane ZODR Barzkowice*).

Również prawie połowa kwaterodawców oferuje wyżywienie często na bazie produktów z własnego gospodarstwa.

Właściciele kwater łączą się w stowarzyszenia. Motywem takiego działania jest przede wszystkim chęć prowadzenia skutecznego marketingu oferowanych usług.

W województwie zachodniopomorskim obecnie działają 3 Stowarzyszenia Agroturystyczne:

1. Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Darłowskiej „ZAGRODA”,
2. Bałtyckie Stowarzyszenie Agroturystyczne,
3. Stowarzyszenie Agroturystyczne „WIATRAK”.

Jeszcze kilka lat wcześniej w województwie było 9 stowarzyszeń agroturystycznych. Powodów tej zmiany można upatrywać m.in. w braku konsolidacji członków, niechęci do angażowania się na rzecz stowarzyszenia. Jest to zjawisko negatywne – negatywne dla samych kwaterodawców, ponieważ trudno jest mówić o efektywnym marketingu w przypadku pojedynczego gospodarstwa. Również jest to problem dla samego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, ponieważ

nie mamy możliwości dotarcia z informacjami do 655 indywidualnych gospodarstw. Nie ma nośnika informacji, którym z reguły jest sam prezes stowarzyszenia.

Dzisiejsza agroturystyka to nie tylko noclegi i wyżywienie, ale również dodatkowe usługi wzbogacające ofertę gospodarstwa. W dobie silnej konkurencji pozyskiwanie nowego i utrzymanie stałego turysty jest bardzo trudne, dlatego kwaterodawcy zapewniają dodatkowe atrakcje.

Najczęściej wymieniane przez rolników dodatkowe usługi w gospodarstwie to m.in.:

- wyżywienie,
- możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego,
- organizacja ognisk,
- łowienie ryb,
- jazda konna, rajdy konne, kuligi,
- sprzedaż w gospodarstwie produktów spożywczych, rękodzielniczych,
- biesiadowanie przy muzyce ludowej,
- zwiedzanie okolicy z przewodnikiem,
- organizacja grzybobrania,
- wspólne wypieki chleba w tradycyjnych piecach chlebowych,
- pokazy rękodzielnictwa.

Do zagrożeń i czynników ograniczających rozwój turystyki w województwie zachodniopomorskim zaliczyć można:

- sezon turystyczny skrócony do 2 miesięcy letnich w roku,
- brak infrastruktury turystycznej w niektórych wsiach,
- duża liczba gospodarstw bez możliwości inwestowania,
- niewystarczający system dystrybucji ofert zarówno w kraju, jak i za granicą,
- brak środków na promocję gospodarstw agroturystycznych.

Atutami województwa są:

- tereny o wysokich walorach przyrodniczych i rekreacyjnych,
- przygraniczne położenie geograficzne,
- duża liczba zabytków,
- liczne obszary o znacznym stopniu zalesienia,
- występowanie walorów uzdrowiskowych,
- czyste środowisko przyrodnicze,
- rosnący rynek krajowy i międzynarodowy dla turystyki wiejskiej,
- środki unijne na finansowanie agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- działalność edukacyjna gospodarstw agroturystycznych.